

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Ejeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600 "
Negyedévre	320 "
Egy hónapra	110 "

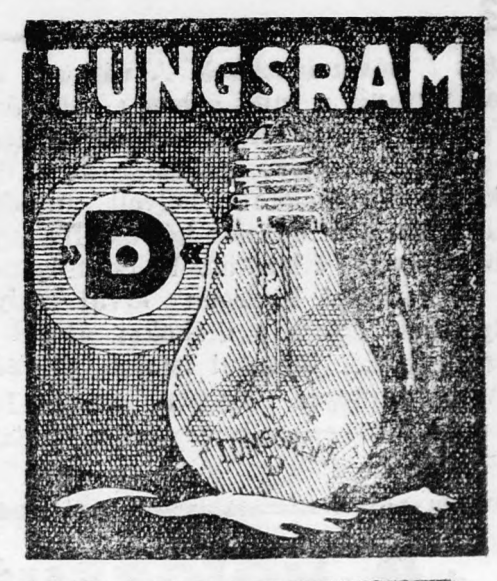
XI évfolyam * 75. szám

1928 március 30 Péntek
* 1688 N. szán 9 *

Cenzurat: Tucid

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Csőd előtt és csőd után

Kolozsvár közgazdasági élete a mai nappal súlyos fordulóponthoz érkezett. A törvényszék a Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. ellen elrendelte a csődöt, ami azt jelenti, hogy Kolozsvár lakossága egy jelentékeny részének vagyona a permanens veszély állapotába került. Az az igazságtalosság, mely a kiegyezési tárgyalásokkal jellemezte, bizonyítja, hogy a betétesek nagy százaléka egy egész élet munkájának gyümölcsét és eredményét veszítette el a bank vezetőinek rossz gazdálkodása miatt.

A felelősség tehát elsősorban a bank vezetőit illetné. Viszont azonban a rosszul végzett gazdálkodás eredménye olyan keserű pozitívum volt, amelynek konklúziója alól csak megfelelő higgadsággal, belátással és jóakarattal lehetett volna, vagy lehet kitérni s megmenteni azt, ami még menthető.

A betétesekkel folytatott számos tárgyaláson beigazolást nyert az, hogy a mintegy 37 millió lej betétet reprezentáló érdekeltek nagyrésze a csőd elkerülése és a megegyezés mellett volt s csupán egy mintegy 6 millió lejt reprezentáló csoport volt az, amely a maga külön érdekeit fölébe helyezve a többség érdekeit mindenáron a csődjeláráshoz ragasztotta.

Igy történt meg, hogy a kolozsvári törvényszék megának a bank igazgatóságának kérésére elrendelte a csődöt, a bajba jutott bank ellen. Ez a csőd mindenesetre súlyos helyzetet teremt a krízis által amugyis végletekig megviselt és lerombolt kolozsvári gazdasági életben. A csőd ad absurdumig vitelt azt jelentené, hogy azok a betétesek, akik egy esetleges megegyezés által legalább féljükknek egyrészt menthették volna meg és állíthatták volna a kimerült gazdasági cirkuláció szolgálatába, teljes egészében kénytelenek volnának vállalni a csőd konzekvenciáit, ami sok esetben a koldusbotot jelenti.

A lelkiismeret kérdése tehát, hogy ha már nem volt elkerülhető a csőd, úgy a mindössze 6 milliót reprezentáló érdekesoport a csődön belül vesse alá magát az altruista szempontoknak s ne tegye lehetővé a csődön belüli kényszer-egyeztetés kibontakozó útját. Fölöttébb bizunk abban, hogy a törvényszék reprezentánsaiban lesz annyi higgadság s belátás, hogy kontraktárikározzák a kisebbség szándékait és a törvényben is biztosított előírások szerint, a többség javára döntse el a helyzetet. Ha nem így történne, úgy ezt megérezné az egész kolozsvári pénzügyi és közgazdasági élet, mert különösen a kisbetétesek ezután elvonódnak a bankoktól a számukra nagyon is szükségelt betéti tőkéket s ezzel még súlyosabbá tennék az amugy is súlyos pénzügyi helyzetet.

Merjünk remélni, hogy a csődön belüli eljárások jóvá fogják tenni mindazt, ami a csőd előtt nem sikerült s a könnyelmű gazdálkodás lezmélyebben érintett áldozatainak visszajuttatnak legalább annyit, amennyit ezek joggal igényelhetnek.

Lehetetlen, hogy egy 6 millió érdekesoport kedvéért a 31 millió főkét repre-

zentáló kisemberek csoportja teljesen kimulassék s vagyonaik roncsa is a csőd martalekává legyen. Lehetetlen főleg azért, mert úgy érezzük, hogy ennek a csődjelárásnak, a betétesek nagy tömege kedvéért, akik egytől-egyig csak

nem mind kisebbségi érdekek, egy hatalmas gazdasági felelősséget kell jövétennie legelőbb is helyi és partikuláris vonatkozásban, nevezetesen azt, hogy a csődön csak a csődtörvények keretében, mindenki más pedig csak belepusztulhat. Az utol-

só pillanatban talán mégis felülkerekedik a józan higgadság és azok, akik a végső megegyezés lehetőségét elgáncsolták, így kezni fognak maguknak és sok más szá- társunak megmenteni azt, ami még men- hető.

A román-magyar optánször a nemzetközi jogászegyesület berlini vitaestjén

A magyar és a román álláspont Berlinben is összecsapott

Berlin, március 29. A nemzetközi jogászegyesület nemet csoportja tegnap este nagyszabású vitaestöt rendezett, amelyen a jogszóvítóg elökelölöségei vettek részt. Az egyesület vitaestöjének napirendjén ezuttal a román-magyar optánször szerepelt. Az elnöki tisztet dr. Simons elnök látta el, a román álláspontot pedig Löwenfeld Ervin képviselte.

Andru Victor kifejtette, hogy Romániában lehetetlen velt egységes földreformot teremteni. Tény az, hogy Erdélyben szigorúan végrehajtották a földreformot. A döntőbírószág azonban csupán likvidációs esetekben illetékes, vagyis akkor, amikor Románia kárpótlás nélkül, sajátít ki valamilyen magántulajdonban lévő ingatlant. Az optánszörrel kapcsolatban politikai kérdésször van szó, mely veszélyezteti a békét és a két állam jóviszonyát. Nem engedhető meg, hogy az optánször privilegizált helyzetet élvezzenek. A jogi felfogás az utóbbi időben úgy módosult, hogy még kártörítéstelenül is

lehet kisajátítani, ha az állam érdeke úgy kívánja.

Ezután Löwenfeld Ervin dr., a magyar álláspontot képviselve kifejtette, hogy formailag helyesnek és igaznak látszik a romániai agrártörvényre való hivatkozás, mely nem különbözteti meg a külföldieket a belföldiektől. Azonban nem szabad elfelejteni, hogy a magyar földbirtokosokat a megszállaskör elűzték a román hatóságok és nem adták nekik engedélyt a visszautazásra.

A népszóvítéségi tanács elött csupán a választás állott, hogy pótbíró nevezze ki az optánször elintézésére s ha ez idejében lete volna meg, nem került volna sor a későbbi kellemetlenségekre. Románia huzódott a hágai döntőbírószág ítéletének alávetni magát, holott Magyarország, bár jogilag nem lenne erre kötelezve hajlandó velt magát alávetni a hágai bíróság ítéletének.

A nemzetközi jog szerint ha az optánszörben Románia és Magyarország kö-

zött nem jön létre megegyezés, úgy tanács egyetlen feladata pótbíró kinevezése.

Löwenfeld doktor érveire Andru válaszolt. Andru hangsúlyozta, hogy Románia hajlandó az ügyet a döntőbírószághoz terjesztetni, azonban csupán olya esetekben, melyekben ki lehet mutatni, hogy az optánszörök a román állampolgárokkal szemben egyenlőtlen elbánásban részesítettek. Románia nincs abban a helyzetben, hogy végrehajthassa a döntőbírószági ítéletet, mert ha az kedvezőtlenül ütne ki, úgy az ország arra kényszerülne, hogy vagy a diplomácia viszonyt szakítsa meg a népszóvítéségi államokkal, vagy pedig forradalom törne ki.

A vitát Kuncz bécsi professzor elöadása zárta be, aki hangsúlyozta, hogy az optánször elbírálásra a békeszerződés értelmében egyedül a döntőbírószág illetékes ezért a Népszóvítéségnél semmiféle hatásköri túllépés nem forog fenn.

Az eddigieknél is nehezebb vizsgák elé állítja a diákokat az új érettségi rendelet

Megérkezett Kolozsvárra a szóbeli változó tantárgyakról intézkedő utasítás

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári középiskolai tanfelügyelőséghez ma megérkezett az a miniszteri rendelet, amely a közelgő érettségi vizsgák változó tantárgyairól intézkedik. Az évek óta érvényben lévő Anghelcsu-fele középiskolai törvény ugyan is a törvényileg érettségi tantárgyaknak minősített tananyagok mellé évenként két változó tantárgyat is érettségi tantárgynak deklarál, amelyekről a husvéti vakáció megkezdése elött rendelkezik a közoktatásügyi minisztérium.

Ismeretes, hogy a román érettségi írásbeli és szóbeli vizsgából áll. Az írásbeli vizsgán a növendékek a román és francia nyelvöl, a modern szekció diákjai latinnyelvöl, a reálszatosok pedig matematikából érettségiznek. A szóbeli vizsga tárgyát a román és francia nyelvön kívül a román történelem, Románia földrajza és jog teszik ki, amelyek mellé évenként két változó tantárgy járul. A

változó tantárgyakat, a törvény értelmében a négy felsőbb osztály anyagából kell kiválasztani.

Mit mond az új rendelet?

A most leérkezett miniszteri rendelet a vizsga elött álló diákoknak kellemetlen meglepetést okozott. A rendelet ugyanis a középiskolák klasszikus szekció számára a latin és görög nyelveket jelölle ki szóbeli változó tárgyakként, a modern szekciók növendékei: akik körülbelül a régi magyar gimnáziumok tananyagát tanulják, fizikából, kémiából és természettudományokból fognak érettségizni, a reálszatosok fizikából, kémiából és matematikából kell vizsgázniok, a lány növendékeknek pedig matematikából és természettudományokból kell majd érettségizniök.

A rendeletet különösképen a modern tagozatok növendékei sérelmezik. Ez a szekció ugyanis, a régi magyar gimnáziumok mintájára főként a latin nyelvet tanulja és még a tanárok sem firszirozzák túlerősen a praktikus tantárgyakat. Így a fizikát és kémiát a modern szekción nem tanulják olyan szorgalommal, mint például a latin nyelvet, a természettudományokat és a filozófiát. Ezek

nek a diákoknak tehát súlyos megterhelést jelent az, hogy fizikából és kémiából vizsgázni fognak annál is inkább, mert annak ellenére, hogy a román tantörvénnyel a fizikát és kémiát „fizico-chimie” elnevezés alatt egy tantárgynak tekintik, a két tárgy teljesen különálló és külön szaktanárok is adják elö. A kémiát az ötödik és hatodik osztályokban, a fizikát pedig hat, hét és nyolcadik osztályokban tanítják, olyanformán, hogy a modern szekciók növendékeinek négy középiskolai osztály két tantárgyát kell megemésztetniök a természettudományokon kívül — az erősen közeledő érettségiig.

A lányok matematikából vizsgáznak

Hasonló nehéz a lány növendékek helyzete is, akiknek az Anghelcsu-fele törvény életbeléptetése óta elsözben kell matematikából vizsgázniok. A lányoknak aszerint, hogy melyik szekcióban végeztek a nyolcadik osztályt, az elvégzett szekció matematika anyagából kell vizsgát tenniök.

A múlt esztendőben és a megelőző években az érettségizök ezidei helyzetével szemben, a változó tantárgyak sokkal könnyebb vizsgalehetőséget biztosít

Pénteken Ma! Pénteken

CORSO BRIGETTE HELM
filmszi ház Szenvedélyek rabszolgái
Szeretem az orosz forradalom rémségei között. Monopol Matador

merikha
G-SUD
ERICA-LINE
dernebb és leg-
Amerikában!!
BURG-ből és DAN-
RUGAY-ba BRAZI-
LAMOK-ba és CA-
„Cap Polonia”,
„Monte
„Polonia”, „Esto-
mes gözhajókkal,
nap alatt! Nam-
5 nap alatt!
világosítást küld
G-SUD
Golescu 41 bis
jártatnád)
ianu No. 6,
rdinand 27,
r 22.

az idegen —
kel közeledtem
zok az ön biz-
álkozom, hogy
fövel takarja

rom óta min-
A fehér kendő
Cion elvesz-
engem inkább
nyám és test-

leánytestvé-
másután olyan
aludt ki, mint
nak ki. Én ak-
m. Ök is éle-
alotti kendőt
sebbik, azután
lőtöm ezt a
juk gondolok,
ban testvérek
ndő.
tam végig, no-
hogy élő lény-
szoru, fejének
ztem rámutat-
t, mirtusokból
zalonva, köz-
mit jelent e
ien.
en kabbalisztii-
tovább kér-
Királynő?
on tisztelők,
n, milyen li-
álynője?
keserű mo-
aledjon jól és
elé igyekezett.

si
izletti
yvek
t készíti a
nească
— Cluj
s olcsón

lítottak a növendékeknek. A változó tárgyak ugyanis a múlt évben a világtörténelem és természettudományok, illetőleg matematika voltak, azelőtt pedig a diákok világtörténelem helyett mindkét szekcióban a mindössze két osztály anyagából felvett filozófiából érettségiztek. Az új rendelet kétségen kívül súlyos helyzet elé állítja a diákokat, akiket a szigorúságáról tulontul ismert érettségi törvény amugyis 60-70 százalékban akadályoz meg tanulmányainak folytatásában.

Munkatársunk ma információkért fordult a kolozsvári Gheorghe Baritu licium titkári hivatalához az új érettségi rendeletről kapcsolatban, ahol azt a felvilágosítást nyertük, hogy az iskola igazgatósága megtette az intézkedéseket arra nézve, hogy a váratlan nehéz feladat elé állított diákok helyzetét megkönnyítse. Az iskola igazgatósága az érettségi tárgyakból különórát fog tartani a nyolcadik osztályokban, hogy a növendékek ezekből a tárgyakból teljesen felkészülve állhassanak az érettségi bizottság elé.

A kolozsvári ítélőtábla csalásért egyhavi fogházra ítélte dr. Caba Vasile kolozsvári ügyvédet

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt év novemberében a kolozsvári törvényszék egy havi fogházra és pénzbírságra ítélte dr. Caba Vasile kolozsvári ügyvédet.

A törvényszék család vádjával ítélte Cabát, aki 16 ezer lej vitt át Muresan Eugen harasztosi vasúti tisztviselőtől megígérve neki, hogy a kolozsvári vasutigazgatóságnál kieszakozási számára a tordai vasútállomásra való raktárnoki kinevezését.

A kinevezés késett, mire Muresan türelmetlenül kezdett. Caba ekkor kijelentette ügyfelének, aki egyébként rokona is volt, hogy a tőle kapott pénzt Coltescu osztályfőnöknek adta át (a Tarrpanamával kapcsolatban hírhedt volt Coltescunak) és minden kilátás meg van arra, hogy a Tordára való áthelyezés huszvétra sikerüljön fog.

A huszvet elmúlt és az áthelyezés még mindig késett. Muresannak kifogyott a türelme és egyenesen Coltescuhoz ment megkérkedni a kinevezést avagy a pénzt. De Coltescu megbotránkozva értesült arról, miszerint Caba azt állította róla, hogy 16 ezer lej fogadott el tőle.

Muresan pedig valóban áthelyezték, de nem Tordára, ahova ő kérte, hanem büntetésből egy Isten háta mögötti Rus

nevé faluba. Az amugy is gyenge szervezettü Muresan az igazságtalan áthelyezés feletti bánatába belehalt. Özvegye a legnagyobb nyomorba jutott. Hiába kérte Cabától az elhunyt férje által neki átadott 16 ezer lej visszafizetését, kérésére nem kapott választ.

Özv. Muresanné dr. Fersigan útján bünyádi feljelentést nyújtott be a törvényszékhez. A törvényszék dr. Cabát család vétségében bűnösnek mondotta ki és egy havi fogházra, valamint a sértett fél kártalanítására és az ügyvédi költségek megtérítésére ítélte.

Az ítélőtábla mai tárgyalásán Cabát dr. Kis védte, aki hangsúlyozta, hogy a Muresan Jenőtől átvett 16 ezer lej Muresan ügyével kapcsolatban uti és egyéb költségekre költötte el, de ettől eltekintve — mondotta dr. Kis — az összeget Caba dr. ügyvédi honoráriumnak is felszámíthatta. Dr. Fersigan a panaszos nevében kérte Cabának megbüntetését és ügyfelének kártalanítását. Az ítélőtábla Davidescu tanácsa rövid ideig tanácskozott, majd Davidescu elnök kihirdette, hogy az ítélőtábla a törvényszék ítéletét helybenhagyja és dr. Caba Vasile egy havi fogházra, a panaszos kártalanítására és a költségek megtérítésére ítéli. Dr. Caba a semmitősekhez felebbezett.

Letartóztattak egy okirathamisítót, aki a bethleni község háza pecsétjeiből valóságos raktárt tartott magánál

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrségnek ma egy ügyes detektív nyomozásai után érdekes letartóztatást sikerült foganatosítania. Néhány héttel ezelőtt vett tudomást a kolozsvári rendőrség bűnyitvényszerű névtelen feljelentés kapcsán arról, hogy a városban különböző egységek hamis okiratokkal jelennek meg a

hatóságok előtt. A névtelen feljelentés nem számolt be arról, hogy a hamis okiratok milyenek és arról sem volt tudomása, azokat mire használják fel.

A rendőrség hónapok óta figyelte az egyes hatóságok irodáiban, hogy nem-e jelentkeznek olyanok, akik hamis bizonyítványokat mutatnak fel, de egyetlen egy esetben sem lehetett olyan okiratot találni, amely gyanús lett volna a hivatalnokok előtt. Egészen véletlenül a rendőrségnek sikerült megtalálnia azt az egyént, aki már évek óta rendszeresen foglalkozik okirathamisítással. Egy koresmában a rendőrség egyik detektívje meghallotta, hogy valamelyik vendég azzal kérkedik, hogy Magyarországról szökött Romániába és mégis van állampolgársági igazolványa. A detektív beszédbe elegyedett a dícsőkvével és megkérte, szerezzon neki is egy ilyen igazolványt, mert neki sincsen és nem tud emiatt külföldre utazni.

Három nap múlva a detektív kézhez kapta a hamis állampolgársági igazolványt, amelyért 500 lej kellett volna fizetnie. A pénz helyett azonban a detektív letartóztatta egy hamisítót, mint büntársát, akiket azonnal előállítottak a rendőrség bünyügyi osztályán. A kihallgatáson kiderült, hogy a hamisító Maghiarusan Vasile többszörösen elítélt tolvajjal és betörővel azonos, aki évekkel ezelőtt a kolozsvári postahivatalnál volt alkalmazásban. Itt lopás miatt tettek ellene bünyvádi feljelentést és akkor három havi fogházra ítélték. A büntetés letöltése után Maghiarusan a tüzoltóság-hoz került, majd innen egy kis protek-

cióval Bethlenbe ment, ahol a község-házán titkári alkalmazást nyert. Itt ismerkedett meg a különböző aktákkal, amelyeket utánnyomott az egyik kolozsvári nyomdában. A bethleni község-házán található összes bélyegzőkről hamisítványt készített és olyan hűséggel tanulmányozta, hogy még irasszakértőknek is nehéz az eredetit a hamisítványtól megkülönböztetni.

A bélyegzőkkel és a nyomtatványok-

kal felszerelve Maghiarusan valóságos mozgó-raktárt tartott magánál. Aktatáskájával magával hordozta egész készletét és kívánatra azonnal elkészítette az illetőségi, állampolgársági, szegénységi stb. bizonyítványokat, melyeket a bethleni község-háza pecsétjeivel és aláírásaival látott el. Az élelmes aktahamisító hónapokon keresztül megélhetést biztosított magának üzelmivel. Maghiarusan kihallgatása után az ügyészség fogházába fogják átkísérni.

Tizenöt halottja és ötven súlyos sebesültje van eddig az itáliai földrengésnek

Milanó, március 29. Az északolaszországi földrengéseknek hivatalos jelentés szerint eddig 15 halottja és 50 súlyos sebesültje van. A földrengés Chicivai városában volt a legnagyobb, ahol gyökerestől tépte ki a fákat. A rémület hangulata némiképpen már lecsillapodott. A hajléktalan lakosság, amelyet sátrakban helyeztek el, egyes helyeken már hazatérni is merészel. A lombardiai árvíz szintén hatalmasan pusztít Caverzere és Homo városokban a hatóságok elrendelték a földszintes házak kiürítését. A lakosságot színházokban és iskolákban szállásolják el.

Japánellenes tüntetések Kinában

Amoyban a tömeg megtámadta a japán követség épületét

London, márc. 29. Az angol lapok Sanghaiból nagy japánellenes agitációkról hoznak jelentéseket. Az agitációk színhelye Amoy, a nagy délkinai tengeri kikötő, ahol

a kínai lakosság tulzó csoportjai a japánok ellen fordultak.

A tömeg a japán követség épületét megtámadta és kövekkel bombázta. Egy gőzöst, melyen a japán zászló lengett, megtámadtak, sőt lövéseket adtak le rá. A város japán lakossága körében nagy az ijedelem. A Daily Telegraph jelentése szerint a japánok tömeggyűléseket tartottak és

Tokiót táviratilag értesítették az eseményekről, kérve, hogy a kormány vessen véget ezeknek az állapotoknak.

A nyugtalanságot az idézte elő, hogy a japánok két koreai lakost letartóztattak és minden törvényes eljárás mellőzésevel száműzetésbe küldtek.

A Daily Telegraph diplomáciai levelezőjének jelentése szerint Csangcsolin elhatározta, hogy nem várja be az egyesült déli hadseregek támadását, hanem maga indítja meg az offenzívát. Az első támadást Fengju Sziang marsall ellen fogja intézni.

Bizonyítékok hiányában felmentették a marosvásárhelyi kórház orvosszakkal vádolt adminisztrátorát

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ítélőtábla második szekciója előtt ma délelőtt nem mindennapi tárgyalás zajlott le. A vádlott Dumitrescu György, a marosvásárhelyi kórház adminisztrátora 35-40 év körüli férfi, foglalja el a vádlottak padját, amelynek másik végén fejletlen, csenevész 12-13 évesnek kinéző leányka gubbaszt édesanyja oldalán. A leányka szegénylősen szegi le a fejét s alig hallhatóan válaszol Davidescu tanácselnök kérdéseire.

A vád szerint Dumitrescu György kórházi adminisztrátor lakására családja Elena marosújvári asszony Mária nevű 12 éves leányát. A gyermek édesanyja, amikor megtudta, hogy gyermeke a kórházi adminisztrátor lakására ment, oda-sietett, de az ajtót zárva találta és a zárt ajón dörömbölni kezdett. Néhány perc múlva kinyílt az ajtó és leány arcáról, valamint a szobában tapasztalt rendtelenségről könnyen következtethetett arra, hogy Dumitrescu György fejletlen gyermekén erőszakot követett el. Ezt később a gyermek is sirva panasolta el édesanyjának, elmondta, hogy a kórházi adminisztrátor ajándékokat ígért neki, ha felmegy a lakására.

A hatóságok egy családi perpatvar révén szerezték tudomást Dumitrescu büntetéséről. A kórházadminisztrátor felesége ugyanis megtudta, hogy a férje randevukat ad a lakásán, az ő távollétében és ezt férjének óriási botrány közepette vetette szemére.

Dumitrescu ellen megindult a bünyvádi eljárás. Kihallgatása során kijelentette, hogy a kis P. Mária nem követhetett el erőszakot, mivel ez, amikor ő megismerte, már nem volt érintetlen. A légyottok után pedig ajándékokat foga-

dott el tőle. Az ítélőtábla mai tárgyalásán a bíróság a védelemnek több tanuját hallgatta ki. Egy öregasszony azt a tanuvallomást tette, hogy in flagranti találta P. Mária egy marosújvári fiatalemberrel. A védelem egy orvosi bizonyítványt mutatott fel, annak igazolására, hogy Dumitrescu tettének elkövetése után felvett orvosi igazolvány szerint, ő nem lehetett az, aki erőszakot követett el a 12 éves leánygymekén. Ezzel szemben viszont a leányka édesanyja kijelentette, hogy Dumitrescu egy hónappal ezelőtt követett el erőszakot a leányán, melyről ő in flagranti találta együtt őket.

Az ítélőtábla, bizonyítékok hiányában, felmentette a vádlottat. A főügyész a kuriához fellebbezett.

Butor

vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
(Tg. Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait.
Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianinó
gyárak képviselői.

Hitelképes egyéneknek kedvező üzleti feltételek

A kir

Peking, március 29. a színházba, ként éri az a kínai színház egész este, a net nélkül ha a színpad ba mintha megb zenei hangot hanem folyto rőmpölés és tükük.

Néhány pe színpadon. K emelvény áll gőtte egy vő arany cirádá játszottak, v történetéből. magyarázza ak nemcsak hanem minde ka kosztümök sítenek. Minc megvan a n egyes gesztu és nem lehet szakállas fér szalag van a valamilyen t a darab kor megint ostori lovas. Egy k gasra tartja és négykézlő hatatlan ajtór veszett fiát s jelenik fehér k a színész ujjabb és ujj szereplő foler re megy, ha mondatot, cse lépkednek, oda csuszkal és akrobatam Egyetlen e tem végig t s valamil ződött. A sz riültek, ide-od tottak ki és legörültebb mely valóság elvette.

A legérdek nem a színpa a közönség. A kulisszák ült egy dara dacára a zen Senkinek se ket a Kuliss állandóan a A színpadon mandarinok pész". Ez e színpadon es rokat eltunte asztal felbor elfejített ka színészek ál takarítani. H tár előtt téro egy kis nég a színész elé

A teremb egy másik n tőrlőrongyok gyök ország közöket osz előbb meleg ivárnak. Ez rölgetik ma

A színházba tálcá áll, ar kalács és te tonosan eszi előtt kis es a bovok. A nézőközönsz oda a kis c rongyokat t

Ilyen a k nem kívánal tást és izga előre ismeri tímók s a g

Kielégíti öke

A kínai színház

Peking, márc. 29. Amint beléptem a színházba, valósággal kalapácsütés-ként ért az a rénséges lármá, amely a kínai színház zenéjét képezi s amely egész este, az egész előadás alatt, szünet nélkül hallatszik. A zenekar, amely a színpad balsarkában helyezkedik el, mintha megbolondult volna. Igazán zenei hangot véletlenül sem hallattak, hanem folytonos dob, különböző csörgőpötlés és lármás zenebona a játékuk.

Néhány perc múlva körülnéztem a színpadon. Középen valami trónszerű emelvény állott, előtte egy asztal, mögötte egy vöröselymes fal, zöld és arany cirádákkal. Klasszikus darabot játszottak, valamilyen epizódot Tang történetéből. Egy kínai szomszédomat magyarázza nekem a játékot. A kínaiak nemcsak a darab mesejét ismerik, hanem minden egyes szerepet is. A tarka kosztümök bizar látványban részesítenek. Minden egyes ruhacikknek megvan a maga jelentősége, minden egyes gesztus előre megvan határozva és nem lehet más. Az egyik vöröszakállas férfi, akinek valami fehér szalag van a homlokán, a hős. A másik valamilyen tapaszt visel az orrán; ez a darab komikus figurája. A másik megint ostort tart a kezében; ez egy lovas. Egy képzelt lóról száll le, magára tartja lábait, majd megint felhajtja és négykézláb „kilovagol” egy látáhatatlan ajtón keresztül. Egy apa az elvesztett fiát siratja. A fiu szelleme megjelenik fehérben és feketeben. A zenekar a színészek minden mozgása után újabb és újabb lármába kezd. Egyik szereplő fölemeli a kezét: dobütés, előre megy, harangzörgés, befejez egy mondatot, csengetés. A színészek nem lépnek ki, hanem valósággal ide-oda csuszálnak. Énekelnek, táncolnak és akrobatamutatványokat végeznek.

Egyetlen egy estén hat drámát néztem végig. Mindem mind a hat balleletet s valamilyen katonai táncot végzödték. A színészek egymásba tömörültek, ide-oda ugáltak, kardokat rántottak ki és viaskodtak. Mindez a leközörlétebb dobpergésben történt, amely valósággal a lélegzetemet is elvette.

A legérdekesebb előadás azonban nem a színpadon folyik le. Érdekesebb a közönséget nézni, mint a színpadot. A kulisszák háta mögött két gyermek ült egy darabig, akik közül az egyik, dacára a zenekar lármájának, elaludt. Senkinek se jut eszébe a két gyermeket a kulisszák mögött elzavarni, bár állandóan a színészek újában állanak. A színpadon a császárok, tábornokok, mandarinok tömegében dolgozik a „gépez”. Ez egy boy. A kötelessége a színpadon esetleg beálló kisebb zavarokat eltüntetni. Így, ha egy szék vagy asztal felborul, azt helyreállítani, az elfelejtett kardokat összeszedni és a színészek által eldobált holmit összetakarítani. Ha az egyik színész az oldal előtt térdreborul, a boy előugrik s egy kis négyszögletes szőnyeget dob a színész elé, hogy arra térdepeljen.

A teremben, az egész előadás alatt egy másik néma színjáték folyik le: a törölörnyök játéka. Kína a törölörnyök országa. Étkezés alatt kis törülközőket osztogatnak szét, amelyeket előbb melegvízbe mártanak és kicsavarnak. Ezzel a törölörnygyal törölöktetik magukat állandóan a kínaiak. A színházban is mindenki előtt egy kis tálcá áll, amelyen gyümölcs, bonbonkalács és tea van. S a közönség folytonosan eszik-iszik. Az előadás vége előtt kis csomagokat dobálnak szíjgel a bovók. Az egész terem labdázik. A nézőközönség feje fölött röpdösnek ide-oda a kis csomagok, amelyek törölörnyöveket tartalmaznak.

Ilyen a kínai színház. A kínaiak nem kívánák a színházról különös hatást és izgalmat. A közönség már előre ismeri a darabot és a tarka kosztümök s a gépies gesztusok látása már kielégíti őket.

Mussolini Rothermerének adott nyilatkozata miatt a francia sajtó élesen támadja Briandot

Páris, március 29. A sajtó behatárolt foglalkozik Mussolininek Rothermerének lord számára adott interjújával. Az „Echo de Parisban” Pertinax hevesen támadja Briandot, azt írva, hogy ha a francia külügyeket olyan államférfiu vezetné, aki törődik Franciaország és Európa érdekeivel, akkor Mussolini nyilatkozata nem maradna válaszlatlanul. A cikkíró szerint Briand a békeszerződés lerontóinak oldalán áll. A „Quotidienben” Pierre Bertrand cikket ír az ügyvel kapcsolatban, kijelentve, hogy Mussolini kijelentései nemcsak veszedelmesek, hanem egyenes bátorítást tartalmaznak Magyarországnak számára, valamint mindazon országok számára, amelyek

nem akarják elfogadni a békeszerződéseket. A „Gaulois” szerint el kell ismerni, hogy Magyarországot rendkívül szigorúan sújtották a békeszerződések, azonban a revizió mégis veszedelmes, mert ha hozzáfognak a békeszerződések megváltoztatásához, nem lehet tudni, hogy hol fognak megállni. A fennálló igazságtalanság nem éri meg az okozható fordulást.

A „Petit Parisien” Mussolininek Rothermerének lord számára adott interjújával kapcsolatban felveti a kérdést, hogy kinek a rovására óhajlja Mussolini a magyar reviziót végrehajtani? A lap megállapítja, hogy Mussolini sem Romániáról, sem Csehszlovákiáról nem tett említést s így alighanem Jugoszláviát értette. Mussolinin talán az a szándék vezet, hogy nyilatkozatával Jugoszláviát a nettunói szerződés ratifikálására kényszerítse.

Prága, március 29. A „Narodni Politika” a Mussolini-interjúval kapcsolatban azt írja, hogy az olasz-magyar álláspont áthidalhatatlan, mert Magyarország a történelmi határok visszaállítását követeli.

Bratianu Vintila Jorgát játsza ki Gyulafehérvár ellen

Ujabb szenzációs részletek Bratianu Vintila és Maniu Gyula találkozásáról

(Bucuresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tud) Az Adeverul ma ismét foglalkozik Bratianu és Maniu találkozásával és kijelenti, hogy minden cáfolat dacára megtörtént ez a beszélgetés. A lap egyúttal a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, hogy a találkozás Mária királyné óhajára történt. A királyné teljesen távol áll a politikai harcoktól és semmiféle módon nem avatkozik be a pártok küzdelmeibe. Az intervenció egy másik személy óhajára történt, aki előtt a miniszterelnök kifejezte azt a vágyát, hogy létre akarná hozni Maniuval a politikai kibékülést. Maniu két ízben intervenció után elfogadta a találkozást. A beszélgetés két óra hosszat tartott. Mind két államférfiu kifejezte álláspontját, melkkül, hogy megegyezésre tudtak volna jutni. Az Adeverul azt hiszi, Maniu utolsó szava az volt: a liberális kormány elleni politikai harcot befejezzük most megkezdődik a nemzeti küzdelem.

A Lupta is újból ír erről a találkozásról, mely Hiotu udvari miniszter lakásán történt meg. Aap foglalkozik azzal, hogyan értelmezik Budapesten a gyulafehérvári gyűlést és rámutat arra, hogy a politikai ambícióknak ezúttal áldozatot kell hozni, hogy a Mussolini-féle intervju után Gyulafehérvár az összes pártok nemzeti demonstrációja lehessen az örökre oszthatatlan Románia zászlaja körüli.

A bukaresti sajtó egyébként ma egy másik szenzációs politikai találkozásnak hírt közölt.

A „Curentul” fentartással közli azt a hírt, hogy Bratianu miniszterelnök tegnap találkozott Jorgával, rámutatott azokra a veszedelmekre, amelyek a nemzeti parasztpárt akciójából kifolyólag az országot éri és kérte Jorgát, állítsa meg ezt az irányzatot és törekvést, amely az ellenzéket Gyulafehérvár felé fordítja.

Jorga ma délután nagy politikai interpellációt akart elmondani a kamarában. A miniszterelnök azonban, mint-hogy ma a szenátusban a kultuszörvény javaslat tárgyalásával volt elfoglalva, arra kérte Jorgát, halassza el az interpellációját holnapra, amikor is nyomban válaszolni fog rá.

Beavatott forrásból nyert értesülésünk

szerint Jorga holnapi interpellációjában nyíltan lándzsát fog törni a nemzeti parasztpárt ellen és el fogja itélni a gyulafehérvári nemzetgyűlés gondolatát. A nemzeti parasztpárt vezérkara nem

hiszi ugyan, hogy a nemzeti parasztpártot a kormánybuktató kampány utolsó etapjában otthagyná, de ha ezt megtenné ugy ennek ellenére is el van szánva végigvinni a harcot.

Titulescu védi genfi működését

A „Dreptatea”-nak Titulescu genfi eredményeiről szóló kritikája, valamint a külföldről visszaérkező Jorga támadásai szükségesnek láttatták a még mindig Genfben időző Titulescu külügyminiszter számára, hogy az ország közvéleménye előtt álláspontját kifejtse. Ezért Genfben fogadta a Rador távirati ügynökség tudósítóját és a következő kijelentéseket tette előtte:

— Sajnálom, hogy még mindig távol kell maradnom az országtól, de így is kötelességemnek érzem, hogy rendelkezésemre álljak a közvélemény képviselőinek. Ezért akarok válaszolni a „Dreptatea” című lapnak, melynek állításával szemben megállapítom, hogy a Népszövetség egyetlen államra sem kényszerítheti rá határozatait annak beleegyezése nélkül. A Népszövetség újabb döntése az optánsperben a népszövetségi egyezmény második szakaszára hivatkozik, nem a trianoni szerződés 239. paragrafusára.

— A döntésben foglalt „javasol” szó nem jelent kötelezettséget, hanem azt foglalja magában, hogy ahhoz Románia beleegyezése is szükséges. Uj bíró csak Románia beleegyezésével nevezhető ki. A Népszövetség még soha sem kért tanácsot a hágai biroságtól, ha csak nem egyhangu szavazattal és az érdekeltektől a hozzájárulásával. Ellenkező esetekben ugyanis igen éles konfliktusok fejlődhetnek ki. Miért foganatosítaná a most Romániával szemben, amely alávetette magát a Népszövetség határozatainak, be nem jelentett szankciókat, amikor Magyarországgal szemben semmit sem tettek, noha ez nem vette magát alá a népszövetségi tanács előző döntésének? Románia mostani visszautasító álláspontja csak konzekvens marad a tanács előbbi határozatához és a hűséget őrzi meg a szeptemberi tanácsülés egyhangulag elfogadott álláspontjával szemben.

— A kérdést különben Románia távollétében rendezték az ismeretes formában. Románia igazsága a békeszerződés-

seken alapszik. 1927-ben a román kormány azért fordult a Népszövetséghez, hogy eleget tegyen a népszövetségi paktumban előirt kötelezettségeinek. A hágai döntéstől származható hatalmi vita azonban olyan természetű lehet, amely szakítást okozhat az egyes államok között. A népszövetségi tanács márciusi határozata nem sikerülhetett, mert Románia nem fogadhatta el azt a javaslatot, hogy a maga részéről új döntőbíró küldjön ki. Az egész román nemzet végül is nem kergetheti lázadásba 300 magyar alattvaló érdeke. Hiszen sohasem lesz olyan román kormány, mely a tanács márciusi állásfoglalásához hozzájárulna. Románia továbbra is hű marad célkitűzéseinek és minden lehető elkövet, hogy a nemzet érdekeit megvalósítsa. A román nép szolidáris az öt fenyegető veszedelemmel szemben politikai pártállásra való különbség nélkül. Ebben a kérdésben is szolidárisak az ország összes fiai, bár ezt nem tudhatja az egész világ.

Mindenkinek érdeke, hogy olcsó harisnyá-árakról meggyőződjön!

- Garantált tartós flórharisnya Lei 79—
- Hibamentes tartós selyemharisnya 79—
- Cérna flórhadis ya ———— 69—
- Füldeko cérnahaarisnya ———— 110—
- Selyemfényű muslinharisnya ———— 140—
- Női giaszékeztük ———— 210—
- Szarvasbőr keztük, fehér és sárga színben ———— 280—

Valamint férfi harisnyák, női és férfi cérnakeztük melyen leszállított árakban költött **női kosztümök** gyönyörű színekben **1200— lejtől** fejjebb.

Helios Aruház, Fötér 7.
Videki megrendeléseket posta- vagy okmánybélyeg beküldése ellenében is eszközölünk

— **Eltűnt tízezer font értékű gyöngy Párisból jelentik:** Egy Venezuelából érkező gyöngyküldemény, mely két-ezer darab gyöngyből állt és tízezer font értékűt képviselt, eltűnt a Venezuela és Páris közti úton. A károsult ugyanaz a párisi cég, akinek nevére szóló és 50.000 fontot érő gyöngyküldemény a napokban tűnt el London és Páris között, a La Manche csatornán.

SELECT MOZGO Nagy sikerrel folytatja **Liane Haid és Vladimir Gajdoröv** művészek bemutatását **A fehér pabszolganő** Monopol Concordia

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Cipajna államtitkár és Mosoi tábornok Nagyváradon. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Csütörtök reggel 8 órakor a bukaresti gyorsvonathoz csatlakozott szalonkocsiban Nagyváradra érkezett Cipajna földmívelésügyi államtitkár és Mosoi tábornok, a Bihar megyei és nagyvárad liberális párt elnöke. Hogy a vármegyét illető agrárkérdésről tárgyalásokat folytassanak. A tárgyalások ma kezdődtek meg.

A magyar képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén Gaspardi Elemér Rassay tegnapi beszédére reflektált és kijelenti, hogy valótlan az az állítás, miszerint a kormány párt bizalmatlan lenne a kormányhoz. Ezután a bukaresti rokrácia tüntetéséről beszélt. Sigray Antal elismeri a kormány érdemét az iranyban, hogy Magyarország a külföldön már sokkal jobban érvényesül, azonban a kormány hibája a magán-gazdagság leromlása, aminek egyik fő oka, hogy a gazdasági minisztériumok között nem volt meg a kellő összhang. Azután élesen bírálja a külföldi követek és államtitkár magas fizetését, majd a költségvetést bírálja. Sigray megemlékezik a titkos szavazás ügyéről is, amelyet megvalósítandónak tart, nehogy azt mondassák, hogy a kormány párt retrográd irányt képvisel. A titkos szavazásnál is azonban sürgősebb probléma a kenyér kérdése megoldása. A Népszövetséggel foglalkozva kijelenti, hogy Európa gazdasági helyzetének megváltozásában a Népszövetség elért ugyan eredményt, de ez mindaddig csak féltéremény, amíg a leszerelési problémát az egész vonalon nem valósította meg. Sigray ezután az olasz-magyar szerződésről beszél. Helyesli, hogy a miniszterelnök visszautasította a Duna-konföderáció gondolatát. Ezután Mussolini Rothlermerének adott nyilatkozatával foglalkozik, amelyet természetesen helyesel.

A budapesti Tábla a napokban dönt Hatvany szabadlábrahelyezéséről. Budapestről jelentik: A törvényszék Hatvany Lajos szabadlábrahelyezési kérését a Táblához tette át, mely a napokban dönt a szabadlábrahelyezés ügyében. Nem tartják lehetetlennek, hogy Hatvany a táblai tárgyaláson már szabadlábon fog védekezhetni.

Ma kezdődik Nagyváradon a második Reinitz-pör tárgyalása. Nagyvárad tudósítónk jelenti: A nagyenyedi fegyházból Nagyváradra szállított többszörös rablójelöltéért elítélt Reinitz Jakab azzal a kéréssel fordult a főügyészhez, hogy vegye le a láncait, amelyek tudvalegőleg éjszaka is rajta vannak, mert már több éjszakan át nem tudott aludni. A főügyész tekintve, hogy Reinitz szökésétől nem kell tartani, teljesítette Reinitz kérését. A tárgyalás egyébként ma délelőtt tíz órakor veszi kezdetét a királyi tábla nagytermében. A tárgyalás iránt, különösen nők körében nagy érdeklődés nyilvánul meg és már csütörtökön szétkapkodták az összes belépőjegyeket. A Reinitz perirat 3000 oldalra rug és 50 kg.-ot nyom.

Mussolini lesújtó nyilatkozata D'Annunzióról. Oslóból jelentik: Egy norvég kapitány interviút közöl, amelyet Mussolini adott számára s amelyben az olasz miniszterelnök kijelenti, hogy D'Annunzio Olaszország életében eljátszotta szerepét. D'Annunzio Mussolini szerint csak egy pozór, szép, nagy szavak zsonglőrcje, a degeneráció reprezentánsa. A mai Italia nem veheti hasznát ilyen embereknek mert egészséges költészetre van szüksége.

Országos vásár Bethlenben. Hivatalos közlés szerint Bethlenben az országos vásárt április 2-án és 3-án tartják meg.

Meghalt Kristóffy József. Budapestről jelentik: Kristóffy József, a Fehérvári-éle darabontkormány volt belügyminisztere, hetvenéves korában délegyházi birtokán, hosszabb betegség után, tegnap éjjel meghalt Kristóffy József annakidején elsőnek akarta megvalósítani Magyarországon az általános titkos választójogot.

Egy fiatal pesti asszony csecsemőjével akart a Dunába ugrani. Budapestről jelentik: Kristóffy József, a Ferenc József hídról a Durába akart ugrani csecsemőjével együtt Harasztovits Ferenc mozigépész 26 éves felesége. A postoló rendőr azonban megakadályozta tettében, majd miután ter vérol nem akart letenni, őrizetbe vette. A kapitányságon az asszony elmondta, hogy férje régóta állástalan és gyermeke éhezik. A kihallgatás alatt a rendőrtanácsos szobájában megjelent Nagy István rendőrmester, aki kijelentette, hogy hajlandó a gyermekeket örökbe fogadni mire Harasztovitsné lemondott az öngyilkosságáról.

Zágrábban leégett egy butorgyár. Zágrábból jelentik: Hétfőre virradó éjszaka nagy tűz pusztított Zágrábban. A Meduliceva-uccában kigyulladt a Jurisa Mihály-éle butorgyár és néhány óra alatt teljesen leégett. A tűzet a rendőrség feltétele szerint két inas okozta, akik az egyik műhelyben aludtak és valószínűleg tűz cigarettát dobtak el. A két inas a tűz után elünt.

Franciaország április 22-én választ. Párisból jelentik: Ma hivatalosan is megerősítik a hírt, hogy a francia kamarai választásokat április 22-én, a pótválasztásokat pedig április 24-én tartják meg. A franciaországi választások így négy héttel előztek meg Németország parlamenti választásait.

Felmentették, mégis fizet. Bukarestből jelentik: Radulescu Stefan ház tulajdonos tavaly ráölt az egyik lakójára, aki mérgeesen rátámadt azért, hogy lakásának egyik részét egészségügyi okokra hivatkozva, ferombolta. A bíróság Radulescut a súlyos testi sértés vádjá alól felmentette, ugyanakkor azonban polgári kártérítés címén 180 ezer lej megfizetésére ítélte.

Radics váminiót szeretne Csehszlovákiából. Prágából jelentik: Radics horvát parasztpárti vezér, aki Budapesten átutaztában magyar lapoknak is adott a magyar érdekekkel szemben igen szeretetteljes interviút, most Prágába érkezése után Csehszlovákiát öleli forrón magához. Az újságírók előtt tett kijelentéseiben elmondta, hogy a jugoszláv gazdasági válság egyetlen megoldását a Csehszlovákiával létrehozandó váminióban látja. Ehhez az unióhoz később csatlakozhatna Bulgária, Lengyelország, Románia, Ausztria és talán Magyarország is. Véleménye szerint a Csehszlovák állam Spalatoban külön kikötőt kaphatna a maga érdekei számára. Ha az előbb körvonalazott váminió nem sikerülne, akkor Jugoszláviának a németekkel kellene váminióra törekedni — jelentette ki Radics.

Egyezség jött létre Erdélyi Béla és apósa között. Budapestről jelentik: A törvényszék mai tárgyalásán egyezség jött létre Erdélyi Béla és apósa között az Erdélyi Béla ellen indított hozomány-per ügyében. Erdélyi jogi képviselője kijelentette, hogy megbízója kötelezi magát arra, hogy 7100 pengőt, mint Forgács Anna hozományát kamatostól és perköltségestől két hét alatt visszafizeti apósának.

Allandóan csökkennek a vámbevételek. A pénzügyminisztérium által közzétett adatok szerint 1928 januárjában és februárjában a kincstárnak kiviteli illetékekből 104 s félmillió lej bevétele volt, míg a behozatali illetékekből 968,8 millió lej. Ezzel szemben a múlt év első két hónapjában a kiviteli illetékekből 396,3 millió lej, a behozatali vámokból 818,6 millió lej folyt be. Az ez évi bevételek tehát közel 440 millió lejjel kevesebbre rúgnak, mint a múlt éviéik, de 220 millió lejjel kevesebbre, mint a költségvetésben előirányzott tételek.

A dési Aviva-Barisszia purimi estje. Dési tudósítónk jelenti: A dési cionista mozgalomban az Aviva és Barisszia mindig kiveszik részüket. Kedd este rendezték meg a szokásos purimi ünnepélyüket a Nagya-étterem helyiségeiben, amelynek teremt a dési zsidóság színtilg megtöltötte. A fényesen sikerült műsoros estély számaait Singer Jenő rosrison beszéde nyitotta meg. Utána Biró László Emimescu egyik gyönyörű költeményét szavalta el nagy hatással Königsberg Relli és Hirsch Edith a „Perselykiürítés” című propaganda irányú előképet játszott el Feldmann Boris egy rövid monológot, Königsberg Relli és Singer Jenő „A hipnotizmus” című párjelenete után a kedves Hirsch Edith pár határos kuplét adott elő. Singer Jenő és Biró László „Érti, nem érti” című burleszkben kacagtatták meg a közönséget. Klein Irén egy monológiával tünt ki. A műsoros est utolsó száma „Forog, vagy nem forog” című komédiája volt, amelyben Königsberg Relli, Feldmann Boris, Biró László és Singer Jenő hozzáértéssel játszották el szerepüket. A hatalmas műsor után tánc következett amely a késő éjjeli órákban ért végett.

Szászrégenen második közjegyzőséget állítanak fel. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Az igazságügyminisztérium legutóbbi két rendeletével elhatározta egy második szászregeni közjegyzőség felállítását és ennek élére Dolegan Joan marosvásárhelyi törvényszéki bírót neveztek ki. Dolegan távozását Marosvásárhely közönsége sajnálattal vette tudomásul, mert a törvényszéki bíró évek óta működött hivatásában közmegelegedéssel.

Numerus clausus kivánnak a prágai cseh egyetem fakultásán a külföldi hallgatók ellen. Prágából jelentik: A csehszlovák orvosok szövetsége vasárnap emlékiratot nyújtott át a prágai cseh orvosi fakultás tanári karának és ebben a memorandumban kéri, hogy a német fakultás mintájára vezessék be a cseh fakultáson is az 1928-1929. tanév kezdőtetén a külföldiek numerus claususát, mert a külföldi hallgatók az összhallgatók negyven százalékát teszik ki.

10 könyv 110 lejért

- az UJ KELET könyvosztálya olcsó könyvsorozatja.
1. Tolstoj Leo: Két huszár (regény).
 2. Tersánszky J. Jenő: Viszontlátásra drága (regény).
 3. Barta Lajos: Szerelem (színmű).
 4. Wilhelm Hauff: A Pont des Arts koldus I. II. kötet.
 6. Nagy Imre: A böles rabbi (zsidó anekdoták).
 7. Graetz Henrik: A zsidó törzs megújodása.
 8. Déry Tibor: A héthangu kiáltás (regény).
 9. Jókai Mór: Kétszerkettő — négy (regény).
 10. Robinson: Asszony a láthatáron, A 10. könyv ára 110 lej (portó külön).
- Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Egy lipcei ügyvéd olasz és belga doktori diplomákat gyártott. Berlinből jelentik: Egy lipcei hírlapíró az egyik budapesti lapban hirtetést pillantott meg, mely szerint rövid tanfolyam elvégzésével bárki doktori diplomát, vagy konzuli kinevezést kaphat. A hírlapíró a hirtetés alapján a laphoz fordult, majd a lap utasításai szerint dr. Albers Edgárd lipcei ügyvédhez fordult, aki közölte vele, hogy 20-25 ezer márka ellenében olasz vagy belga doktori diplomát szerez számára. Az újságíró fejelentést tett a rendőrségnek amely Albersnél házkutatást tartott és ott valószínűs diplomahamisítógyárat leplezett le.

Az Uj Kelet nagyváradai fiókiadó-hivatala Str. Aurel Vlaicu 51. (Váuház-ut és Blum csernyőzet, Ezred-évi-Enlektér 2. (Köröspart) sz. alatt található.

Könyvelési és üzleti könyvek
különleges vonalzását készíti a
Cartea Românească
könyvgyár — Cluj
pontosan, jól és olcsón

Legszébb Pészachi ajándék

az illusztrált Hagadah ára kötve Budko illusztrációival . . 75 lei
Ugyanaz német fordítással 120 „
Steinhardt metszeteivel (nagy formátum 220 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Szováta-fürdőn

a kitünően ismert **אמטה בשר** **אורי panzio** a villa **SPERANZA**-ban, lényeges **אפאליק**ásokkal, ezidén már **junius hóban megnyílik.**

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné** **פרוביני**, **Diocesanmartin** (**Diocesztmárton**)

Briand

„Engedje nekem és a magam önt” — Briand francia köztársasági elnök és hipokratizmus roszindulatok hipokratizmus dolgok, amely elviselhetetlen hipokratizmus az. Irtikai vezérek meggyőződésű szénés nélkül akasztófa alá költözteték a nem gentilem attól a vágytól politikai viszába-ak előtt nak.

Briand, a cialista, jelenlétűlő haju egy külsőleg, pe hazájában fascizmusnak, nek s ha mé is tud ifjúkor kusokért lelki költők, inkább Briand, a fardadhatatlan Unamuno emsásainak és cket forradalmország rothad, aki a spanyol legmesszebbm.

Vajjon melaudnak? Az-e a spanyol fas az, amelyikk mosoly derű, valódi lény: győződéses á után arra jöpen miad a 8 mai európa fejérese az ő jobbkéze nek, bal s aki e választani m politikai csel Szive legnél ses utálatl az összes pr szen nemesa alkatánál fog sasági ember gesztusait, sz a demokratik kátori száor mint politika államférfiak utálat eljut, vege legyen francias udv.

Am igazs dot vádolni vall anélkül feszülne izo roll lény ir talában a c glasszkeszél a mosoly la ztközi lakó lenségei ug kinttben, z ásokban ta szerre felle megértő és fel viselőt az olasz kirint, a szov lán még di jel-rendszer hatósági se rá minden követ viszo lamférfiak akkor, am ezeket az u ben Szibéri Szörnyü ez az egés kai és társa valódi éle

Briand, a hipokrita

Engedje meg, hogy Franciaország nevében és a magam nevében is üdvözlöm őnt! — így köszöntötte Primo de Rivera-t, a spanyol diktátura vezérét, Briand francia külügyminiszter. Minden köszöntésben van több-kevesebb konvenció és hipokrizis s jól tudjuk, hogy gyakran a hízog szavak mögött leplezett rozindulatok húzódnak meg. Azonban a hipokrizisnek is vannak határai, vannak dolgok, amelyeknek ellentmondásai az elvételénél jobban kiütköznek. Ilyen hipokrizis az, amikor államférfiak és politikai vezetők, akik saját hazájukban — meggyőződésük erejénél fogva — szisztematikusan utálnak börtönbe, vagy akasztó alá politikai ellenlábasait: külpolitikai viszonylatban egyszerre finom gentlemanekké alakulnak át, akik attól a vágytól vannak eltelve, hogy külpolitikai viszonylatban jelentős ellenlábasaik előtt hódolatlejesen hajbókoljanak.

Briand, a hajdani szélsőbaloldali szocialista, jelenleg polgári radikális, a béke és a jó közérzet, a francia esztétikus, azaz külileg, mint belsőleg esztényképpen hazájában természetesen ellenfele a faszinusnak, a jobboldali diktatúrának s ha már öreg koránál fogva nem is tud ifjokora bunéba esni, hogy politikai kérésű lelkesedő asszonyokkal kacérkodjék, inkább a szovjettel kacérkodik. Briand, a fáradhatatlan, annakidején fáradhatatlanul tapsolt Blasco Ibanez és Unamuno emigráns spanyol írók felolvasásainak és cikkeinek, amelyekben ez a két forradalmár a monarchista Spanyolország rothadásait tárta fel s ő volt az, aki a spanyol emigránsok védelmét a legmesszebbmenően biztosította.

Vajon melyik arca valódi tehát Briandnak? Az-e, amelyikkel firtoroktat vagy a spanyol fascista diktatura felé, vagy az, amelyikkel Primo de Rivera felé a mosoly derűjét ragyogtatja? Melyik a valódi lény: a hipokritáé-e, vagy a meggyőződéses államférfié? Sok fejtegetés után arra jönnék rá, hogy tulajdonképpen mind a két arc a Briand arca, azaz a mai európai államférfi uniformizált kifejezése az övé, az államférfi, akinek jobbkézbe nem tudja, hogy mit csinál, ha s aki egész kényelmesen el tudja viselni magában a meggyőződés és a politikai cselekvés emberének felkötését. Szíve legmélyén valódi és meggyőződéses utálattal övezi Primo de Riverát és az összes primo de riverákat, mert hiszen nemcsak tradíciójánál, hanem véralkalánál fogva is valódi polgári köztársasági ember ő, aki szereti az élet széles gesztusait, szereti az áradó szavakat, azt a demokratikus légkört, amelyben a prókatori szóáradat mindig talajra talál s mint politikai babér, virázik ki az öreg államférfiak feje fölé. S ime, mire ez az utálat eljut odáig, hogy egy távirat szövege legyen belőle, egyszerre simulékony franciás udvarlássá változik.

Am igazságtalanság volna csak Briandot vádolni meg azzal, hogy szerelmet vált anélkül, hogy a legkisebb érzés is feszülne izomrekeszeiben a körüludvarolt lény iránt. A mai külpolitika és általában a diplomácia az ökölt finom glasszékesztübe burkolja s az undort a mosoly labdacésában találja fel a nemzetközi lakomákon. Egymás halálos ellenségei úgy világnéznek, mint politikai tekintetben, amikor nemzetközi vonatkozásokban találkoznak egymással, egyszerre felfedezik magukban a mindent megértő és minden iránt kellő tisztelettel viseltető férfit. Mussolini, a fascista, az olasz király ebédjére cipelt el Csicscsint, a szovjet külügyi népbiztosát s talán még dicserő szavakat is talált a szovjet-rendszerre, holott a saját hazájában hatóságai segédlettel segítene a másvilágra minden szociálistát. A párisi szovjet-követ viszont estélyeket ad plutokrata államférfiak és delnök tiszteletére, ugyanakkor, amikor otthon Oroszországban ezeket az urakat és dámaikat legszívesebben Szibériába internálna.

Szörnyű hipokrizise és ellentmondása ez az egész európai és amerikai politikai és társadalmi életnek. A politika és a valódi élet kettéválását jelenti ez a hipokrizis: annak a bizonyítása mintegy,

Bécsben 3 hétfőig 20,000 néző

Szenzáció! Hétfőtől kezdve Szenzáció!

Schubert centennárium a CORSO-filmszínházban. A szezon legnagyobb eseménye

Schubert utolsó szereleme

A régi császári Bécs. Udvari bálók. A Práter. — Kibővített zenekar. Eredeti Schubert kísérezme. — Szünetek alatt László Andor, a Magyar Színház tagja Schubert-dalokat énekel. — Monopol imperatorfilm

hogy a mai politizálás nem jelenti a meggyőződések száz százalékos érvényesítését, legkevésbé külpolitikai, de belpolitikai viszonylatban sem.

Talán nincs korszak, amely ilyen ellentmondásokkal dologzott volna, mint éppen a jelenlegi. A középkori élet a maga bármilyen ártalmas és bármilyen ab-

szurd felfogását őszintén érvényesítette egy az államok belső, mint külső életében. A száz százalékos megalkuvás és hipokrizis divatja kimondottan a mi korunké. Prókátorok divatja, akik amikor a tolvajt védik, a tolvaj igazáról vannak meggyőződve, de ha véletlenül a károsult prókátorául csapnak fel, akkor a bűn ha-

lalos ellenségei lesznek. Minden ügyet úgy védelmeznek, amennyire hasznosságuk megérdemli. A meggyőződés? Minden meggyőződés annyit ér, amennyi siker jár vele. Briand se tesz egyebet, mint ezt a jól bevált metódust alkalmazza, ezáltal külpolitikai viszonylatban.

(s. l.)

Csütörtökön este az ügyészség őrizetbe vette Blatt Ignácot, Semlyén Hugót és Hirsch Gyulát, a csődbejutott Egyesült Közgazdasági és Jelzalogbank Rt. igazgatóit

A törvényszék vádtaácsa valószínűleg még ma dönt az igazgatók további sorsáról

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék, amint azt lapunk más helyen közöljük, ma délután elrendelte a csődöt az Egyesült Közgazdasági és Jelzalogbank Rt. ellen. Nem volt titok senki előtt, hogy esőd esetén esetleg bünvádi eljárásra is kerülhet a sor az intézet volt igazgatója ellen. Szerdán este, amikor a városban elterjedt a híre arról, hogy az igazgatóság maga fog a mai tárgyaláson csődöt kérni a bank ellen, egy rendőrtisztviselő jelent meg Blatt Ignác vezérigazgató, Hirsch Gyula alelnök és Semlyén Hugó ügyvezető igazgató lakásán és elkérte tőlük az utleveleiket. Ez csak a rendőrség óvatossági intézkedése volt, minthogy az igazgatók szokásától tartani nem lehet.

A 4055 dolláros csekk

Ma délután 7 órakor az ügyészség beidézte mind a három igazgatót és megkezdte a kihallgatásukat.

Az egyik hitelező, Izsák Zsigmond börkereskedő ugyanis megóvatolta a bank által kibocsátott dollárcsekket, minthogy azt a rajta szereplő newyorki Kiss Emil-bankház nem honorálta. Ez tette szükségessé az igazgatóság kihallgatását, amelyet Hea vezetőügyész fogafalásított.

Elsőnek Blatt Ignác vezérigazgatót hallgatta ki az ügyész, aki közölte vele, hogy a 4055 dolláros fedezetlen csekk miatt Izsák Zsigmond dr. Ghilezan Livius utján bünvádi feljelentést tett a bank ellen.

Az első őrizetbevétel

Blatt Ignác kihallgatása közben Hea ügyész felhívta Albon igazgatót a Banca Agrarától, aki a betétesek megbízásából vizsgálta felül az intézet könyveit. Este félnyolckor Hea vezetőügyész kihirdette Blatt Ignác előtt az előzetes őrizetbe vételéről szóló végzést. Amikor a börtönőr felszólította, hogy kövesse a részére kijelölt cellába. Blatt vezérigazgató sírva fakadt.

— Egész vagyonomat elvesztettem — mondotta könnyezve — és most börtönbe is kerülök.

Blatt vezérigazgató kihallgatása alatt a bank másik két igazgatóját szuronys őrök őrizték az ügyészség titkárságánál.

Időközben az ügyészségre érkezett dr. Kertész Jenő és dr. Fehér Dezső ügyvéd, akik engedélyt akartak kérni arra, hogy védelemmel beszélhessenek. Az ügyészség azonban erre nem adott engedélyt. Ugyiszintén elutasították az egyik igazgatónak hozzáfartozói hasonló kérését is.

Kiürítik a folyosót

Alig vezette el a börtönőr Blatt vezérigazgatót abba a cellába, amelyet már délután jelöltek ki számára, Semlyén Hugó igazgatót idézte maga elé Hea vezetőügyész. Semlyén igazgató kihallgatása majdnem félóraig tartott és ennel a kihallgatásnál is jelen volt Albon igazgató, mint könyvszakértő. Mielőtt a kihallgatás véget ért volna, az egyik börtönőr felsőbb utasításra való hivatkozással felkérte a védőügyvédeket, valamint Semlyén igazgató hozzáfartozóit, hogy hagyják el a vezetőügyész irodájához vezető folyosót. Néhány perccel később a vezetőügyész titkárja jelent meg és felkérte a folyosón várakozó újságírókat is, hogy menjenek át egy másik folyosóra, amíg a kihallgatások befejeződnek. A folyosó kiürítésével egyidejűleg egy börtönőr Semlyén igazgatót is elvezette a számára kijelölt cellába. Ugyanakkor pedig Hirsch Gyula igazgató kihallgatását kezdte meg Hea vezetőügyész. Mintegy 25 percig tartó kihallgatás után Hirsch Gyulát, aki a bank körül zajló események következtében teljesen összerop-

pánt, szintén előzetes őrizetbe helyezték.

Ma dönt a vádtaács

Hirsch Gyula őrizetbevétele óriási fel-tűnést keltett városzerte, mert köztudomású, hogy nem volt aktív szerepe a bank vezetésében és csak adminisztratív teendőket látott el az Egyesült Közgazdasági Banknál Általános meggyőződés szerint a társadalom összes rétegeiben nagy szimpátiának örvendő Hirsch Gyula nem lehet részes azokban az állítólagos szabálytalanságokban, amelyekkel a bank vezetését egyes körökben vádolják és így nagyon valószínű, hogy rövidesen tisztázni fogja magát minden gyanu alól.

Értésülésünk szerint a törvényszék vádtaácsa még a mai nap folyamán fog dönteni arról, hogy az őrizetbe vett igazgatókat előzetes letartóztatásba helyezze-e, vagy pedig szabadlábra helyezi. A három igazgató egyébként dr. Fabius Stefan, dr. Fehér Dezső, dr. Fischer József, dr. Kertész Jenő, dr. Socol Aurél és dr. Xantopol ügyvédek bízta meg védelmével.

Egy diáktársuk öngyilkossága miatt a przemslai gimnázisták összerombolták iskolájukat

(Lemberg, márc. 29. Az Uj Kelet tud.) Nem mindennapi diák-tragédia játszódott le a galíciai Przemysl városában. A tragédia annyira felzavarta a diákkedélyeket, hogy végül is valóságos tüntetésben robbant ki az elkseredett gyermekek idegfeszültsége, mely annyira jellemző ennek a kornak gyermekeire, akik a felnöttek elnyomása ellen valósággal nagyszabású szabadságharcot kezdték. Nap-nap után jönnek hírek egészen fiatal gyermekek öngyilkosságáról, akik rendszerint a szülői, vagy tanári önkénynek és meg nem értésnek áldozatai. A przemysli tragédia azonban mindezeket felülmúlja jelentőségben és hatásaiban.

Az eset tegnap délután játszódott le az öngyilkos kis diák temetése alkalmával, aki alyja szigora elől menekült az öngyilkosságra a rossz bizonyítvány miatt, amelyért nap-nap után érték testi fenyegetéssel súlyosított retörzők.

Az öngyilkos diákok utolsó útjára diáktársai hosszú menetben kísérték ki a temetőbe. Mielőtt azonban az öngyilkos diák koporsóját a földbe eresztették volna, a fiuk egyik diáktársa a koporsó elé

lépelt és elkseredéstől fűtött, felemelt hangon jelentette ki, hogy öngyilkos társuk az iskola mártírja, amelynek rendszere és igaztalan torturái a diákságot a végső kétségbeesésbe kergetik.

A beszéd rendkívül felkorbácolta a temetésen résztvevő diákok amugy is nyugtalan lelkiületét s a temetés után a gimnázium elé vonultak, amelynek ablakait kövekkel bevették, majd behatoltak az iskola-épületébe, ahol a tantermekben lévő berendezések egy részét összetörték. Romboló munkájukban talán a végsőkig elmentek volna a felzavart diákok, ha közben a rendőrség az iskola segítségére nem érkezik és szét nem szórja a tüntető diákokat.

A szétszort diákok azonban ezután sem tágtítottak. Zárt sorokba tömörülve, az öngyilkos diáktárs apjának háza elé vonultak, amely alatt megállottak és a fia halála következtében lecsúszott apát válogatott szitkokkal halmozták el, majd ablakait is bevették.

Ujra a rendőrségnek kellett kivonulnia, hogy a rendet helyreállítsa, mely alkalommal több diák meg is sebesült.

lejért
alya olesó
ar (regény).
Viszontlatásra
szinnü).
nt des Artisi
rabbi (zsidó
törzs megif-
angu kiáltás,
tő — negy
láthatáron,
portó külön).
osztályában.
asz és belga
t. Berlinből
író az egyik
pillantott
antolyam el-
diplomát,
phat. A hir-
laphoz for-
szerint dr.
védhez, for-
gy 20—25
z, vagy bel-
z számára.
a rendőrsé-
utalást tar-
mahamisító-
i fiókkidó-
51. (Váru-
let. Ezred-
t) sz. alatt
zleti
veek
készíti a
asca
Cluj
olcsón
kötve
75 lei
120 „
(nagy
tályában
ben

A nagyváradai rendőrség megkeresésére Marosvásárhelyen is letartóztattak egy szakszervezeti titkárt

(Targu-Mures Marosvásárhely, márc. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtök reggel távirati megkeresés érkezett a nagyváradai rendőrségtől, amelyben kéri, hogy a marosvásárhelyi rendőrség tartóztassa le Kacsó Ferenc szakszervezeti munkás-titkárt. Ennek megfelelően még a délelőtt folyamán előállították a rendőrségen Kacsó Ferencet és a nagyváradai rendőrség utasításának megfelelően Nagyváradra szállították át. Kacsó évekel ezelőtt a nagyváradai

munkásszervezet titkára volt, akit az egyes országos szakszervezetek delegáltak a nagyváradai munkásszakszervezethez. Azonban Nagyváradról nem sokára kiutasították azzal, hogy nincs tartózkodási engedélye. Innen Marosvásárhelyre ment, ahol a szakszervezet titkári állását foglalta el. Kacsó letartóztatása, amely valószínűleg a nagyváradai kommunista lelepezésekkel van kapcsolatban, Marosvásárhelyen városzerte nagy feltűnést keltett.

A kormány nem egyezik bele a lakbérleti törvény módosításába

(Bucuresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lakbérleti törvényjavaslatot tegnap tárgyalás alá vette a kamara jogi és törvényelőkészítő bizottsága. Szakaszonként tárgyalták a javaslatot és bizonyos módosításokat ejtettek rajta, amelyekhez a hivatalos sajtó ügynökség a következőképpen fűz: „A tegnapi miniszeri megbeszélés után teljesen biztos, hogy a lakástörvény a kamara jogi bizottsága által megállapított új formájában fog átmenni a parlamentben”. Ujtitást jelent az, hogy Bukarestre nézve felemelték a lakbér maximális kvótáját a békebeli 1500-as árra, ezzel szemben a vidéken leszállították 1200 lejről 800 lejre, illetve koronára. Meg-

hosszabbítást tehát csak azok a lakások kapnak, amelyekért Erdélyben 1914 április 23-án kevesebb bért fizettek évente 800 koronánál. Fentartotta a kamara jogi bizottsága a 32-szeres lakbérkvótát állítólág egyenesen az igazságügyminiszternek a kívánságára, aki hangsúlyozta, hogy a normalis viszonyokhoz rövidesen vissza kell térni a lakáskérdésben is. A kormány elhatározta, hogy a parlamentől a lakbérleti törvényjavaslatnak olyan szövegű megszavazását kéri, mint azt a parlamentü bizottság megállapította. Semmiféle más módosítást nem engedélyeznek.

Kettős merénylet a tárgyalási teremben a gyilkossággal vádolt calerai rendőrfőnök ellen

(Newyork, március 29. Az Uj Kelet tud.) Az Alabama-állambeli Columbiana bírósága előtt olyan jelenet játszódott le, amely még Amerikában is ritkítja pártját és amely tragikus kimenetelénél fogva a legszörnyesebb körök érdeklődésére tarthat számot. A bíróság előtt egy gyilkossági ügyet tárgyaltak és már magának a vádlottnak a személye is méltán kelthetett feltűnést, amennyiben nem kisebb ember, mint a calerai rendőrfőnök állott gyilkosság vádjával terheltlen bírái előtt.

estéjen történt, hogy Louise Monteabaro holtan találták a mentők, akik magának Henry Blakenak, a calerai rendőrfőnöknek a telefonhívására siettek ki. A rendőrfőnök a mentőknek előadta, hogy Miss Monteabaro kénytelen volt letartóztatni, miután a fiatal lány veszedelmes gyorsasággal vezette automobilját és különben is a részegség jeleit vélte észlelni rajta. Blake előadása szerint Miss Monteabaro először egyáltalán nem akart megállani, de amikor azután motorkerékpáron üldözöbe vette és elálta az útját, a lány végül mégis csak kénytelen volt megállni. Blake előadása szerint Louise Monteabaro mellett a kis kétüléses sportautóban egy hatalmas whyski üveg feküdt, amelyet a lány abban a pillanatban, amikor feltartóztatták, kidobott a kocsiból.

Ami ezután történt, egészen rejtélyes és titokzatos, hiszen Louise Monteabaro és Henry Blake kivül az elhagyatott országúton senki sem volt szemtanúja a tragikus eseménynek. Blake a bíróság előtt azt vallotta, hogy amikor lehajolt, hogy a bűnjelét, a whyski üveget megvizsgálják, Louise Monteabaro előrántotta revolverét és agyonlőtte magát. A főállamügyész, aki a vádat képviselte, rámutatott arra, hogy fölöttébb valószínűtlen Blake elbeszélése, mert hiszen ha valóban whyski is lett volna az üvegben és ha Miss Monteabaro tényleg meg nem engedett sebességgel száguldozt volna az országúton, még akkor is legfeljebb csak pénzbüntetés várt volna a fiatal lányra, miután nem követett el semmiféle súlyosabb büncselekményt, ami indokolná tette volna a letartóztatástól való félelmet. A főállamügyész a rendőrfőnökkel szemben különben meglehetősen gyengéden és elnézően viselkedett a pör egész tárgyalása során és így senkit sem lepett

meg, hogy a bíróság Henry Blakeet fölmentette a gyilkosság vádjá alól. Az ítélet kihirdetése után következett be az a tragikus jelenet, amelyre senki sem volt elkészülve. Louise Monteabaro rokonai már tavaly november óta azzal vádolták Henry Blakeet, hogy a rendőrfőnök a szép Louise szerelmi ajánlataival üldözte és a rendőrfőnök megleste, amikor a lány autókirándulásra indult, motorbiciklire ugrott, üldözöbe vette és amikor a gép az országút egy elhagyatott részére ért, erőszakoskodni kezdett vele. Louise Monteabaro tudni sem akart a rendőrfőnök széptevéséről és amikor Blake nagyon is kézzelfoghatóan kezdett neki udvarolni, az izmos, kisportolt lány felvette a harcot a rendőrfőnökkel. Blake a rokonok állítása szerint dühében és elkeseredésében előrántotta a revolverét és így tett pontot a reménytelen szerelem után.

A gyilkossági bűnper tárgyalásán megjelent Louise Monteabaro édesanyja és nagynénje, Miss Cecil Tubbs is. Abban a pillanatban, amikor a fő tárgyalási elnök kihirdette a felmentő ítéletet, Lou-

se Monteabaro édesanyja pisztolyt rántott elő kezításkájából és alig három méter távolságból rálőtt Blake rendőrfőnökre. Mrs. Monteabaro hallatlan izgalomban még három méterről is elhibázta Henry Blakeet és a rendőrfőnök már éppen mekkönyebbülten sőhajtott fel, amikor előugrott Louise Monteabaro nagynénje és markolatig döfött egy kést a rendőrfőnök hátába. Miss Cecil Tubbs a következő tárgyalásra előre kikészített bűnjelék közül ragadta fel a kést és olyan jól találta Henry Blakeet, hogy a rendőrfőnök felépüléséhez az orvosok semmi reményt sem fűznek.

A tárgyalási teremben eszevesztett pánik tört ki, hiszen a lövések ott fűtyültek el az emberek fülei mellett, a főállamügyész pedig, aki Henry Blake ellen a vádat képviselte, a nagy izgalomban elájult. Ha Louise Monteabaro nagynénje menekülni akart volna, mi sem lett volna egyszerűbb, a teljesen megtört, zokogó asszony azonban megvárta, amíg a főállamügyészt magához térítik ájulásából, aki azután kiadta ellene a letartóztatási parancsot.

Bájtalt adott vendégeinek, hogy mindig hozzá jöjjenek kávézni

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tud.) A rendőrségre elővezetnek egy asszonyt. V. J.-né asszonyoság, aki egy állomás-környéki bodega tulajdonosnője és egyik hűtlen eselédjének feljelentése juttatta a rendőrkézre.

— Igaz-e — kérdi a komiszár — hogy maga mérget töltött vendégeinek ételébe?

— Miért? — ijedezik halálsápadtan az asszony — meghalt talán valaki?

A rendőrkomiszár meghatja az asszony ijedelme és vizsgáltja:

— Nem halt meg senki, csak mondja el szép sorjában, hogy mi történt.

— En kérem csak bájtalt adtam a vendégeknak.

— Miért? Talán csak nem volt mind egyikkbe szerelmes?

V. J.-né bánkódva fogja kötevények szélét

— Ne tessék már ilyeneket mondani. Nem én kérem, hiszen hites uram van. Hanem hát már a nagyanyám is hirne-

ves kuruzsló volt a városban és ő mondta, hogy a jóembereimnek töltsek bájtalt, mert akkor azok erőst fognak ragaszkodni hozzám. En nekem kérem bodegám van és azt akartam, hogy el ne hagyjanak olyan vendégek, akik hozzám jöttek kávéra, meg egy kupica pálinkára. Készítettem egy bájtalt, amit a nagyanyámtól tanultam csinálni és mindegyik vendégnek egy-két cseppet tettem az ételébe. De nem ártalmas szer az kérem, még fött libanyak is van benne.

V. J.-né vallomását általános derűség közben jegyzőkönyvbe veszik. A „korporus delictát”, a félliteres üvegben megtalált bájtalt képviseli, amelyet a rendőrség vegyészeti állomására küldtek be a benne található fött libanyakkal együtt elemzés céljából. Amennyiben a bájtaltban semmi néven nevezendő ártalmas szer nem található, V. J.-néf egy kedélyes szidás kíséretében utnak engedik. (—)

Beterjeztették a tözsdetörvénynek az ország egész területére való kiterjesztéséről szóló javaslatot

A parlament mai ülése

(Bucuresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Condruș kéri, hogy a román és csehszlovák vasutak közötti tárgyalásokat kezdjenek a máramarosi forgalom rendezése végett, mert a jelenlegi megállapodás megbénítja Máramaros megyét.

Straucher kéri Csernovitz város közigazgatásának javítását. Ezután áttértek a napirendre és elfogadták Braila város vilamosműveről szóló törvényjavaslatot.

Dr. Fildermann interpellál az országos ujjaépítési politikája tárgyában. Szól a valutapolitikáról, összehasonlítva az ország pénzforgalmát más államokéval. Szerinte az infláció a háboru után keletkezett szükségletekkel magyarázható. A valutaforgalom Magyarországot és Lengyelországot kivéve, mindenütt nagyobb, mint nálunk.

A szenátus éjjeli ülésén Angheliescu közoktatásügyi miniszter beterjeztette a felsőbb oktatásról szóló törvény 90. és 91. szakaszainak módosításáról szóló javaslatot. Ezután folytatták a kultuszörvény vitáját.

Suciu balázsfalvi metropolita szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy a harcias beszédek után a béke szavára van szükség. Minden vallás célja felemelni az embert az Istenig, lecsendesíteni szenvedélyeit és megőszítva őt. Apellál a nemzet egységére.

Pimen moldvai metropolita deklarációt olvas fel, amely szintén a lelki egységre hivatkozik és kéri a görögkatholikusokat, álljanak el intranzigens magatartásuktól.

Ezután Garboviceanu, a javaslat előadója szólalt fel, válaszolva az elhangzott kritikákra, amelyeket sorra megcáfol.

Lapedatu miniszter beterjeztette a tözsdetörvény több szakaszának az ország egész területére való kiterjesztéséről szóló javaslatot.

Urania mozgó

nagy sikerrel folytatja a

Tűzbrigád

bemutatóját. Megható dráma a tüzoltók életéből. Mon. Fan.

Tavaszi ruhákat olcsón fest, tisztít CZINK, Cluj

Jöjjon be
és hebizonyitom, hogy
a legjobb
legtartósabb
legolcsóbb illatos
kölnivizek
eredeti üvegben és kímérve,
csak nálam szerzethető be

Rózsá M.
Royal drogeriája és illatszertára
Cluj, Fűtér 26. szám

Péntek, 1928. március 29.
— Négy t mentbe viun sok kérvény sőházban te kérvényt ny nosok Szöve mányt, hogy nál ne a lő üzemanyag tonérdek a bilon szállit — Bizony startjukat K Londonból l lomásozó r se szerint k lőták mára ocean átrep lősziminek a kedvezőt ták indulási retlen. — Öngyi leány egy att. Budape Takács Mä rek Székes pestre s itt. Mária halá székesleher ember, azo hogy elvál rendő nem dapestre, a öregasszon ségének. A riteite urát a szobaleán hánatában v vére. Erzsé vett rajta o kellett bes — Az döntőbírósa tonból jeler rint az am szágnak is szerződést.

— Négy társzekerrel kellett a parlamentbe vinni a londoni autótulajdonosok kérvényét. Londonból jelentik Az alsóházban tegnap 920.000 aláírással kérvényt nyújtott be az Autótulajdonosok Szövetsége, arra kérve a kormányt, hogy az autókra kivetett adónál ne a löerő, hanem az elhasznált éremanyag legyen az adó alapja. A tömegérdek aláírását négy teherautóval szállították a parlamentbe.

— Bizonytalan időre halasztották el startjukat Koehl és Huenfeld pilóták. Londonból jelentik: A Baldoneli repülőparancsnokság jelentése szerint Koehl és Huenfeld német pilóták mára tervezett startjukat az ocean átrepülésére, elhalasztották. Valószínűnek tartják, hogy a halasztás a kedvezőtlen idő miatt történt. A pilóták indulási időpontja egyelőre ismeretlen.

— Öngyilkos lett egy pesti cselédleány egy székesfehérvári rendőr miatt. Budapestre jelentik: Nemrégiben Jakács Mária és Erzsébet leánytestvérek Székesfehérvárról feljöttek Budapestre s itt cselédleánynak álltak be. Mária halálosan szerelmes volt egy székesfehérvári rendőrhöz, aki családos ember, azonban megígérte a leánynak, hogy elvállik és újra házasodik. A rendőr nemrégiben civilben feljött Budapestre, amit egy székesfehérvári öregasszony észrevett és elárulta feleségének. A rendőr felesége kényszerítette urát, hogy szakítót levelet írjon a szobaleánynak. Takács Mária erre bánatában öngyilkos lett. Amikor testvére, Erzsébet, erről értesült, örültség vett ráta erőt úgyhogy a tébolydába kellett szállítani.

— Az Unio Lengyelországgal is döntőbírói szerződést köt. Washingtonból jelentik: Hivatalos jelentés szerint az amerikai kormány Lengyelországnak is felajánlotta a döntőbírói szerződést, teljesen francia mintára.

— Eljegyzés. Welsz Juliska Erdős-szentgyörgyi és Kohn Adolf Marosúvári jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Weisz Erzsike Erdős-szentgyörgyi és Fried Adolf Segesvári jegyesek. Minden külön értesítés helyett.)

— A maroshévízi ltr. fiókhítközség szervezkedéséről lapunk egyik multiheti számában megjelent közleményre más oldalról a következő nyilatkozatot kaptuk: 1. A hítközségi alapszabályok a mai napig a minisztériumban elintézetlenül hevernek. 2. A rabbi-kérdés napirendre sem volt kitűzve, tehát erről nem döntöttek. 3. A közgyűlés hivatalos határozata szerint a vitás kérdésekben Dintóra fog itélkezni. — A magunk részéről megjegyezzük, hogy a kérdést egyelőre a két hítközség belügyének tekintjük.

— Pusztító viharok az Északi-tengeren. Hamburgból jelentik: Az Északi-tengeren pusztító viharok dúlnak. Kielben egy gőzös egy másikjal összeütközött és percek alatt elsüllyedt. A legénységet megmentették. Több halászhajó súlyosan megrongálódott. A kielt hajóhidat a hullámvérés lesodorta melynek következtében egy matróz a tengerbe fulladt.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg

FISCHER ALBERT

butoráruházát

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 61

— A hadügyminisztert előléptették Bukarestből jelentik: Anghelescu Pál hadügyminisztert, volt királyi hadsegédet a régenstanács április eleseivel hadseregfelügyelői rangba léptette elő.

— „Megbukott a gyáros. ingyen a portéka!” Vásári kikiáltók megmosolygott trükkje elevenedik most meg husvét előtt Kolozsváron. A gyáros nem bukott ugyan meg a portéka sincs egészen ingyen, de a még nemrégiben Kolozsvárot látványosságba menő Parisien Magazint a részvénytársaság teljesen kiárulja minden elfogadható áron. A kiárulás péntek délután négy órakor veszi kezdetét. Olyassa el a Parisien hirdetését mai számunkban.

— Előadás a szójabab tápértékéről. E hó 30-án pénteken este 7 órakor dr. Havas József orvos a Szójaliszt gazdasági és orvosi jelentősége a táplálkozás terén címmel az Építőmunkás-Ottlon nagytermében előadást tart. Az előadás rendezői mindenkit szívesen látnak.

— A segesvári törvényszék elnöke öngyilkos lett. Segesvárról jelentik: Tegnap a délutáni órákban Mirica Vasiliu a segesvári törvényszék elnöke lakásán öngyilkosságot követett el. Előbb néhány szublimát-pasztillát vett be azután borotvával felvágta az ereit. A súlyosan sérült és vérében heverő embert először cselédje vette észre. Majd a helyszínre érkezett Melczer városi orvos, aki első segélyben részesítette s azután beszállították a szanatóriumba, ahol vérátömlesztést végeztek rajta, de a nagy vérvesztéséget nem tudták pótolni és még a tegnap délután folyamán meghalt. Az öngyilkos életét élő 42 éves törvényeségi elnök ideges szívbajban szenvedett és öngyilkosságát emiatt követelte el.

— Leégett a legnagyobb athéni dohánnyárgár Athénből jelentik: Az elmúlt éjszaka tüzvész pusztította el a legnagyobb athéni dohánnyárgárat. A dohánnyárgár közelében több magánház is a lángok martaléka lett. A kár igen jelentékeny.

— Rosszul járt a zsebmetsző. Bukarestből jelentik: A Ploesti felé haladó esti személyvonatra folszállt tegnapelőtt Banescu Joan zsebmetsző, aki már néhányszor börtönben is ült tolvajlásai miatt. A tolongásban sikerült is egy zsebet kiürítenie, amikor észrevette, hogy a vonatra folszállt egy rendőrtiszt, aki őt ismerte. Felkuszott tehát az egyik vagon tetejére, ott akarta megtenni az utat a legközelebbi állomásig. A crivina vasúti hid azonban amely rendkívül alacsony, összezúzta a zsebmetsző fejét. Holttestét csak reggel találták meg a vagon tetején a vasutasok.

— Huszmillió rubel ura nyomorában öngyilkos lett. Párisból jelentik: Az utóbbi időben egyre jobban terjed az öngyilkosság járvány az orosz emigránsok körében. Tegnap ismét öngyilkos lett egy párisi orosz. Iván Badal. Este tízkor beült egy autótaxiba és azt mondta a sofőrnek, hogy vigye a rendőrségre. Mikor a rendőrség épületének kapuja elé ért a sofőr hiába várta, hogy utasa kiszálljon a kocsiból. Kiirytotta az aítót és ekkor vérző fejével ájultan találta meg az autó ülésén utasát. A szerencsétlen embert, aki a kocsiban föbelötte magát, a kórházba szállította, ahol rövid idő múlva meghalt. Hátrahagyott levelében elmondta, hogy Oroszországban 20 millió rubel vagyonra volt, ezt azonban a forradalom következtében elvesztette feleségével és gyermekével most Franciaországban él. Nem bírta a nagy nyomort, ezért lett öngyilkos.

— Gyorsasági rekord a Prága-Bécs közti repülésben. Prágából jelentik: Az „Avia BH 25” repülőgép, amely Prága és Bécs között közeledik, új gyorsasági rekordot állított fel, amennyiben a két főváros közti utat 1 óra és 12 perc alatt tette meg, ami kétszáznegyven kilométer sebességnek felel meg. A gépet Balik pilóta vezette.

Kolozsvár husvét előtti nagy szenzációja

Mindenki gondtalan Mindenki gazdag Mindenki kiöltözhetik Mindenki ajándékozhat

a közelgő husvét előtti vásárra a

„PARISIEN” magazin teljes kiárulásából

Cluj (Kolozsvár) Calea Regele Ferdinand

Női divatáru
Férfi divatáru
Cipő
Kötöttáru
Nyakkendők

Csipke
Szallag
Gomb
Kapocs
Böröndök

Játékáru
Diszmuáru
Háztartási cikkek
Disztárgyak
Ruházati cikkek

minden elfogadható áron, a napi érték felén alul is.

A részvénytársaság a teljes áruraktárt husvét előtt kiárulja.

Figyelem! A kiárulás ma, pénteken délután 4 órakor veszi kezdetét!

tör-
te-
éről

ta szóla
harcias be
szükség.
az embert
venedélyeit
emzet egy-

a deklará
lelki egy-
rögkatholi-
tens maga-

vaslat elő-
elhangzott
egcáföl.
jesztette a
k az or-
terjesztése-

gád
to drámá
Mon. Fan.

Cluj

BETULAH

Írta: Izrael Zangwill.

Nagy pátosz és mélységes bánat lett a szavakban, amikor azt mondotta hogy nem tudja, milyen birodalomnak a királynője. Nemcsak kíváncsiság volt fölötte, amikor utána mentem, hogy végre járjak a dolognak. Kísértem és amikor elértem, így szóltam hozzá:

— Mondhatom önnek, én, aki republikánus országból jöttem, nagyon szívesen fogadom el önt — királynőmül. És mint felséges asszonyom hűséges vazallusa nem engedhetem meg, hogy kísérlet nélkül egyedül járjon az éjszakában.

— Isten mindenjé elkísér, ahová csak megyek! — felelt nyugodtan.

— Ez igaz. Isten állandóan velünk van, azonban ez az éjszaka itt és ezek a hegyek...

— Ez annál jobban éreztem isten közellétét. Apám imái segítségével bár mely órában el tudja hagyni a földet és lelke felszáll az egekbe. Én felém azonban az isteni extázis csak isten szabad ege alatt borul és leginkább éjszakánként, amikor egyedül járok kelek a sírok között. Isten napközben láthatatlan számomra, amint hogy napnal a csillagokat sem lehet látni.

— Nappal is láthatja a csillagokat, ha beletekint egy mély kutba — mondtam gépiesen.

Megértettem, hogy Ben Dávid leánya, hogy önmagát kiálynőnek tartja, ehhez valami köze van az ő királyi származásának.

— Isten minden nagy lélek számára állandóan érezhető és látható. De én magam nem vagyok ilyen fölényes szellem és napközben bizony nem érzem annyira a Legmagasabb jelenlétét, mint éjszaka.

— Azonban a nap is isteni — felelt. Isten az örömben is megnyilatkozik és a napsütésben is.

— Isten nem egyéb, mint a szomorúság bearanyozása!

— Én nem így vélekedem és azt hiszem, önnek sem szabadna így beszélnie. Ön, aki egyedül, kolostorszerűen lakik egy toronyban és alig érintkezik emberekkel és éjszakánként a halottak között jár. Mit tud ön az életről és ki mondotta önnek, hogy az élet olyan szomorú?

— Össze vissza beszéltem, lázas argvám tiltakozása szerint.

— Mégis szomorúan érzek. Vajon azok a sírkövek, amelyek idefátszának nem-e az örök szomorúság szimbólumai?

Szép szeméi mélységes bánatot árultak el, de azért volt a szemekben valami vigasztaló is.

— Jó éjszakát — köszönt ismét, de most már barátságosan.

Annymira a nő hatása alatt állottam, hogy többé nem kíséreltem meg követni őt, hanem megállottam és figyeltem, amint a hegy lábánál a sötétben magas szép alakja eltűnik.

A víz lepadt melótt az újév beköszöntött volna. Az örömdetes eseményt nem jelezte mint Noé idejében, galamb olajággal a szájában, hanem az észak felől érkező zarándokok se regge. Az új szabad volt, tovább utaztam volna, mégis haboztam. Azt hittem el magammal, hogy a zarándokok megérkezése érdekelt. Ezek a zarándokok valóban új, idegen színeket hoztak Zloczol életébe. A benszült kereskedők boltjaiban szokottan forgalom volt, egy egész hadsereg érkezett a csendes hegyi faluba, különböző hadsereg. Minder oldalról rokkantak jöttek, nyavalyatörösek, beteg emberek, szegények és gazdagok egyaránt. Mégis az emberek zöme jókedvű volt és mindenki a pénzt szívesen adta ki. Háromszorosát kellett adnom a szoba árának, hogy egyedül

maradhassak. Gazdám mégis szentrebányást teti önmagának, hogy egyedül vagyok a szobában és ezt nagy helypazarlásnak tekintette.

A nap nagy eseménye most a rabbinak reggelként való megjelenése volt. A „királyi palota” ajtaja körül a zarándokok tömegei állottak, hogy Ben Dávidtól egészséget, szerencsét és gazdagságot könyörögjenek. Csavargó és földbirtokos állottak egymás mellett szorosan. Szegény parasztszönyök elhanyagolt ruhákban, ékszerrel dusan megrakott városi asszonyok haj tülkedtek egy kis helyért. Vigasztaló gondolat volt számomra tudni, hogy „a szent királynő” biztonságban él toronyában, noha én a nap minden szakán kerestem őt abban a reményben, hogy még egyszer beszélhessek vele.

Magam előtt is különösnek tetszett hogy nem volt bátorságom egyszerűen odamenni a házba és meglátogatni őt. De úgy éreztem, hogy az ilyen köznapi eljárás széjjeltépne a közöttünk lévő gyöngéd poétikus szálakat. Azonfelül úgy is vélekedtem, hogy nem fognak hozzáengedni. Biztonságot szerettem magamnak afelől, hogy Ben Dávid leánya volt és hogy az öregnek három leánya közül kettő korán elhalt. Közlebbiek azonban nem voltam hajlandó megdokolni. Attól tartottam, hogy rövid ismeretségünk gyöngedsége és titokzatosága ezáltal is elpusztul. Ha tovább érdeklődöm, akkor Jarchi esetleg elmondja, hogy a nő eszelős, vagy valami más mesét mondana és ezzel ezt a költői jelenséget számomra elpusztítaná.

Nem tudtam biztosan, az ő lámpája fénylik-e esténként a toronyszoba ablakából. De amikor láttam a világságot, odasiettem a folyó partjára, hogy ne lássak egyebet, mint saját árnyékom játékat a sziklás fehér partoldal és a sírkövek között.

Nyilvánvaló volt előttem, hogy a nő el akarják a zarándokok szeméi elől rejtetni. Lehet, hogy a normális időkben elhagyatott ut, amely teljesen otthonosnak látszott, most már nem olyan biztonságos.

Amikor végül Jarchi előtt mégis megiegyeztem, hogy Ben Dávid leánya ugyilátszik nem hagyja el többé a házat, a rosszindulatú mosoly ismét megjelent a pupos ember szája körül.

— Ő, ugyilátszik, ön látta mégis Betuláht!

— Igenis, — mondtam zavarodottan. És örültem, hogy megtudtam a nő nevét, Betulah! Betulah!

A szívem megremegett a név hallatára.

— Még mindig a halottas kendőben futkos?

Nem várta meg amíg felelek, hanem hangos kacagásban tört ki, úgy, hogy a pupja mintha egy tevéé lett volna.

— Ugy vélem, egyáltalában nem jár ki — mondtam olyan hidegen és közömbösen, ahogyan csak tudtam. Mire még örültebben kacagott.

— Ha, ha, ha! Ez onnan van, mert a rabbi már nem bizik saját embe-reiben!

— Jarchi — mondom feddően — ön tudja, hogy ez csupán azért van, hogy Betulah az idősreglett csöcselék elől megvédjen.

— Tudom, nagyon jól ismerem a leány apjának politikáját. Csak azt kívánom, hogy valaki venné el feleségül és akkor vége lenne a mesterségének. A jó üzletnek is vége lenne!

— De akkor tönkremenne az ön fizlete is — mondtam bosszusan. Ugy látszik, mégsem rossz üzlet ez a zarándoklás, amikor annyit — kap a szobáért, amennyit akar!

Jarchi vállát vonogatta:

— Ha a bolondok megbolondulnak, akkor a bölcsök okosakká lesznek — mondotta olyan nagyképen, mintha orákulumi bölcsességet ejtett volna ki száján.

Otthagytam.

Azonban Jarchi egy új ötlethez segített. Azt mondotta, valaki elvehetné feleségül. Megkérdeztem magamtól, miért ne lennék én az a férfi, miért ne vihessen Betuláht magammal Amerikába. — az övilágnak ezt a drága szép kincsét. Szabad anyvált terem-tés, nemes vonásokkal, olyan nő, aki után mindig vágyakoztam, akit azonban „fess” leányainak között hiába kerestem.

Még ha igaz is, hogy Ben Dávid örült és a leányra szüksége lenne kabbalisztikus misztifikációjával, úgy én épen elég gazdag vagyok ahhoz, hogy ha arra szükségem van, kártalanítsam. A leány bizonyára nem volt felvilágosítva apja ügyeiről.

Miután megnyugodtam, az egész ügyet a legkomolyabban mérlegeltem és megvilágítottam magamnak. Vajon, mit szólna Betulah ehhez? Vajon eljönne-e hozzám feleségül, vajon volna-e bátorsága velem, ismeretlen, más civilizációjú országba jönni? Vajon az ilyen házasság a végén nem szülné-e egyenlenséget?

Három napon át küzdöttem magamban és közben mindig arra jártam, Betulah tornya felé.

Harmadik este észrevettem, hogy a házban ama részén, ahol a torony áll, lármás emberek gyülekeztek. Fel-néztek a toronyszoba ablakára. Kört képeztek és hangos ének közepette tán coltak. Az énekek eleinte egyetlen szavát sem értem, a dal egyre is-métlődött és a körtánc egyre viharosabbá vált. Úgy tetszett nekem, mintha Betulah felkérné, hogy a jövendő Jom Hadin alkalmaival (az itélkezés napján) imákat közvetítse isten előtt.

Amikor később imájukat emlékezetből lejegyeztem, észrevettem, hogy a verssorok kezdőbetűi Betulah nevéét adták.

Az új fogalmak ellenére, amelyeket itt megszereztem magamnak, mégsem tudtam egész nyersen elképzelni az isteni itélkezést. (Valószínűleg Iliob könyvének egy kitételéből alkották, amely kitétel felvilágosodott rabbi-jaink allegoiaként magvaráznak.) Hogy a lélek időnkint transz-állapot-ban eltávozik a testtől, hogy az ég felé vándoroljon, ez már a legmesszebbre nő valószínűség volt, mit magammal el hittem. Különbösen is úgy vélekedtem, hogy Betulah semmiképen sem alkal-mas arra, hogy a felső bíróságok előtt mások ügyvédjeként szerepeljen. Egy-szerű, szomorú, végtelenül kedves te-remlés volt, ki maga is rászorul a szeretetre és védelemre.

Nem szerettem, hogy szívem hölgyé nek lakása körül ennyien tülkedjenek. Elhatároztam, hogy minden körülmények között el fogom vinni őt eb-ből a körvezethől. Oda akartam men-ni apjához és az itteni szokások szer-int formálisan meg akartam kérni kezét. Egyszer aludtam erre az elhatáro-zásomra, de szándékom másnap még mindig rendületlenül élt bennem, reg-geli után azonnal odamentem a ház elé, belevegyltem a zarándokok tö-megébe és be akartam jutni a rabbihoz. Egy aranyat csuszattam az autómál-ló kezébe és ezzel sikerült nemsokára be-jutnom. Az előszobában várakozó tit-kár közölte velem, hogy kívánságomat egy papírszeletre kell leírnom, ezt pedig én magam vihetem be a rabbi-hoz.

Ben Dávid magastámlájú, kinárná-zott különös székben ült. A szék táml-ája érdekes faragásokkal volt di-

szes, más, különösebb butordiszt nem találtam a szobában. Ő maga is egyszerűen volt öltözve. Fekete bársonysapkája alól fehér hajfürtjei leomlottak és egyesültek szakállával, amely komoly arcát méltóságteim övezte. Ugyanazt az előkelő benyomást tettem rám, mint amikor először láttam és hosszú szőrmével szegeti kabátja egy középkori tudós embernek a benyomását keltette.

— Béke veled, idegen, aki már oly régen élsz közöttünk! — mondotta.

Zöldes szeméi különös fényben ragyogtak.

— Béke! — mormogtam.

Balkezevel elvette az átvujított papirost és homlokára tette. Észrevettem, hogy gyűrűjének perzsa smaragdján sugarak játszottak. A követ nézte mereven.

— Különös, különös — mormogta.

Megint csak a tüzes kerekéről, az idegen lélekről beszélt, aki odaadta magát eszközül a sátánnak, a lélekről, amely sem a pokolba sem a mennyországba nem tud bejutni. Azután hoz-zám fordult:

— Mit akar tőlem? — kérdezte ér-dehes hangján.

— Ráírtam a papirosra — dadogtam. Néhány szó az egész.

Kibontotta a papirost és hangosan ol-vasott: „Az ön leányát akarom!”

Szeméi szikrát hánytak:

(Vége következik.)

A regény meste-reinek újabb kötetei

Kapható az Új Kelet könyvosztályában

Kellermann: A Schellenberg testvérek	136
Rudyard Kipling: Naulahka	146
— A fény kialudt	146
Kessel: A véres puszta	122
Stefan Zweig: Első élmény	122
Berend Miklósné: Lükettő talaj I-II.	476

Szine-java könyvek legújabb kötetei (250—300 oldal)

W. Maugham: A magus	55
E. M. Hull: A sejk	55
Dominik: Az égő piramis	55
Froudale: A fejedelmi autó	55
Dekobra: Leányzóktetés	55
A. Bennett: Lord Raingo	55
Duse: Dr. Smirni naplója	55
Rosnz: Gyönyörű Páris	55

Nova regénytar

Werner: Küzdelem a boldog-ságért	64
— Dacos szerelem	64
Lehne: A grófnő szerelme	64
— Kié vagyok	64
Adlersfeld—Ballstren: Régi történetek	64
Braun: A hármás hurok	64
C. Braun: Gyémántrablók	64
Rosenhayn: A titokzatos fénykép	64

A legszebb legolcsóbb legelegánsabb nyomtatványokat

megrendelheteti a

Cartea Românească

nyomdai műintézetnél — Cluj

Calea Dorobantilor No 14—16.

Kerjen árajánlatot

Hirdessen az Új Kelethen

KIADÓHIVATAL
Str. Baron
SZERKESZTŐSÉG
Éjjeli telefon
ELŐFIZETÉSI AP
Egész évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
Egy hóra . . .

XI évfolyam
1928 március
* ELŐFIZETÉS

Gyerme

Nemrégiben es-
Jessor könyvet
meknevelésről.
kai módszerrel
meki nevelés ép-
mozog, mint a
társadalmi neve-
nevelési rendszé-
százeiben zsarn-
elszenvedett iga-
tében gyakran
olyan, amely
lett semmi eset
orvosprofesszor
ha tudósítást í-
ugyanolyan öss-
s így ép azt a
ti, mint a feln-
mint a felnőt-
menyek végző-
későbbi felnőt-
A mai nevel-
iskolai azonban
vagy a tulzott,
a tulzott szigor-
velés intézmény-
konzervatív és
is a határai sz-
előtérbe helyez-
ges, rosszul fi-
kezőbe van lele-
felfirkorog, pri-
neivel a család
az iskolai ne-
súlyosokba üt-
szerűleg megse-
A mai család
lességet mint
met rakja rá
lyett, hogy ő
nevelné és a
nem mint az
közé, az életet
levő eszközök is
Hogy a béc-
braza van és a
velés mennyir-
zogt, azt az eg-
lódó gyermek
przemysli gye-
legisziáiban,
az iskolai szil-
azon, hogy es-
kosság karjai
S hogy ez a
lenség és ne-
zolt jelenség,
ja az a tény,
gyilkossága az
kollektív meg-
ingerültséget,
dás otthonát,
nak felszerel-
A gyermek
vel látott hoz-
feszültségnek
mat” esmét.

Optást udászák.
Arjagyek ingyen